

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Název bakalářské práce:

Vliv dotací na hospodaření zemědělského subjektu

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Marie Vejsadová Dryjová

Vypracovala:

Lucie Hlináková

2010

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Vliv dotací na hospodaření zemědělského subjektu vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

České Budějovice, duben 2010

.....

Lucie Hlináková

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Ing. Marii Vejsadové Dryjové za vedení této bakalářské práce, za rady, připomínky a konzultace. Dále děkuji pracovníkům z vybraného podniku za ochotu při poskytování informací a podkladů.

OBSAH

Obsah	1
1 Úvod	2
2 Systém dotací v České republice	3
2.1 Charakteristika pojmu dotace	3
2.2 Druhy dotací	5
2.2.1 Základní členění dle subjektů	5
2.2.2 Dle účelů	5
2.2.3 Členění dotací dle jejich účinnosti	8
2.2.4 Členění dotací z hlediska účetnictví a financování	8
2.2.5 Další členění podle organizací	9
2.3 Dotace v daňových souvislostech a účetnictví	9
2.3.1 Dotace z účetního pohledu	9
2.3.2 Daňové souvislosti	10
3 Vývoj dotační politiky	13
3.1 Regionální politika EU a její vývoj	13
3.2 Společná zemědělská politika Evropské unie	14
3.2.1 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	15
3.3 Národní podpory zemědělství v ČR	16
3.3.1 Národní doplňkové platby Top - Up	17
3.3.2 Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)	18
4 Metodika	19
5 Dotační tituly	21
6 Hospodaření zemědělského subjektu	24
6.1 Horizontální a vertikální analýza	24
6.1.1 Horizontální a vertikální analýza aktiv	24
6.1.2 Horizontální a vertikální analýza pasiv	31
6.1.3 Horizontální a vertikální analýza výkazů zisků a ztrát	36
6.2 Finanční analýza poměrových ukazatelů	40
6.2.1 Ukazatelé rentability	40
6.2.2 Ukazatelé aktivity	42
6.2.3 Ukazatelé zadluženosti	43
6.2.4 Ukazatelé likvidity	44
6.3 Vyhodnocení vlivu dotací na zemědělský podnik	46
7 Závěr	49
8 Summary	51
9 Seznam použité literatury	52
10 Seznam tabulek a grafů	52
11 Přílohy	53

1 Úvod

Zemědělský a potravinářský průmysl patří mezi tradiční odvětví naší národní ekonomiky. Přestože v tomto sektoru podniká méně subjektů než v ostatních hospodářských oborech a je v něm méně zaměstnaných, stále si zemědělství v České republice zachovává svou velmi významnou roli. Je postaveno na bohatých historických základech, díky nimž jsme v minulosti prokazovali nejen soběstačnost ve výrobě základních potravin, ale prosazovali se i v zahraničí. Zemědělství již není dnes spojováno pouze s potravinářským procesem, ale přebírá na sebe také důležité sociální a ekologické funkce.

Základní a nedílnou součástí zemědělství je venkov, který v poslední době rovněž prošel radikálním vývojem. V řadě oblastí ubylo obyvatel a projevil se také nedostatek pracovních míst. Na druhou stranu ale vznikly podpůrné programy, které přispívají k oživení venkovského prostoru a již nesou očekávané výsledky. Díky dotační politice se zemědělským podnikatelům zajišťuje dostatečná životní úroveň, při níž se rozvíjí zemědělství a upevňuje postavení venkova. Pro dnešní zemědělce mají dotace zásadní význam.

Dotační zdroje se rozdělují na dvě základní skupiny podle zdrojů. Jedná se o evropské dotační programy a národní doplňkové platby, které jsou administrované a vyplácené Státním zemědělským intervenčním fondem.

Cílem Evropské unie je zajistit, aby společné zemědělství nadále zvyšovalo svojí konkurenceschopnost a efektivitu a současně v souladu s požadavky veřejnosti plnilo svoji roli při tvorbě zemědělských produktů, rozvoji venkova a ochraně životního prostředí. Společná zemědělská politika má pro náš stát podstatný význam, neboť představuje možnosti, jak naplnit ve výrazné intenzitě požadavky kladené veřejným zájmem. Vliv na hospodaření zemědělských podniků má tato politika také prostřednictvím restrikcí, např. cenovou či množstevní regulací, nebo regulací zahraničního obchodu.

2 Systém dotací v České republice

Prostřednictvím mnoha cílených programů podporuje Česká republika z národních zdrojů celou škálu nezbytných činností. Těmito dotačními programy se podílí stát na udržování výrobních schopností zemědělství a na rozvoji venkovského prostoru. Současně se vstupem do Evropské unie si Česká republika otevřela možnost využívat finanční prostředky z fondů EU.

2.1 Charakteristika pojmu dotace

Jako i v ostatních ekonomických disciplínách setkáváme se i v pojmu dotace s velkým množstvím definicí. Sám termín vytváří samostatnou oblast, což je zřejmé mimo jiné i ze společenské praxe.

Dotací¹ se rozumí příjem, který nemusí poplatník vracet. Jedná se o prostředky poskytované na stanovený účel zejména ze státního rozpočtu a z rozpočtu územního samosprávného celku.

Dotace² je peněžitý dar nebo daru podobná peněžitá úhrada ze strany státu (zpravidla vlády nebo zákonodárského sboru) nebo územněsprávního celku (v České republice kraj, obec nebo městská část) nějakému subjektu v zájmu snížení ceny určitého statku, jehož poskytování je ve „veřejném zájmu“. V některých oborech se dotace provádějí formou úhrady prokazatelné ztráty, případně zákonem definovaného přiměřeného zisku. Často bývá poskytnutí dotace vázáno na jistou míru vlastní spoluúčasti příjemce (například dotace tvoří určitý procentní podíl z částky vynaložené příjemcem dotace). Pod pojmem dotace se také může chápat pomoc od soukromého subjektu, potom je ale ovšem vhodnější užít termín charita či sponzorský dar. Pojem dotovaná cena se někdy používá i v souvislosti se

¹ ŠTOHL, P. *Daňová evidence příjmů a výdajů*. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2005.

² Dostupné na <http://cs.wikipedia.org/wiki/Dotace>.

spotřebitelskými cenami různých produktů - často takových, které samy o sobě nejsou použitelné bez dalšího smluvního vztahu s poskytovatelem služby, kterou daný produkt umožňuje využívat (mobilní telefony, modemy). Jiným označením takového typu dotace je subvence. Dotace se chápe obvykle jako opak daně, ačkoli někdy může být udělena ve formě snížených daní. Tyto formy dotací se obecně nazývají daňové úlevy nebo daňové prázdny. Pokud jde o jinou, než státní dotaci, tak jde zřejmě o opak zisku. Dotace chrání spotřebitele před placením plné ceny za spotřebovávaný statek. Má tedy za následek, že statek je využíván víc než za normálních podmínek. Což vede k nadměrné spotřebě statku a odrazuje od spoření.

Dotace³ je forma poskytnutí určitého množství finančních prostředků, nejčastěji ze státního rozpočtu. Může a nemusí být stanovena na konkrétní účel. Je třeba dodat, že neexistuje přesná hranice či rozdíl mezi grantem a dotací. Jediným rozdílem je snad přesnější účelovost a specifiky grantu, na rozdíl od dotace. Dotace se také obvykle chápe jako veřejná podpora zejména investičních nákladů projektu. Obecně je program nazýván dotací, pokud spolufinancuje podíl 80i a více procent investičních nákladů projektu. Pojmy dotace a grant ale bývají často významově zaměňovány.

Dotace⁴ je konkrétním nositelem strategických opatření k minimalizaci negativních dopadů socioekonomického prostředí na přírodní prostředí v konkrétních oblastech; přeměny struktury výroby; rozvoje multifunkčních aktivit subjektů zemědělské předvýroby; zlepšování sociálních atributů; rozvoje indikátorů hodnocení trvale udržitelného rozvoje venkova, tj. zejména o úpravu stávajících indikátorů monitorujících vliv zemědělské prvovýroby na životní prostředí, a návrh nových indikátorů monitorujících vliv socioekonomického prostředí jako celku na životní prostředí a speciálně i na vliv úrovně sociálních atributů na stav životního prostředí.

³ Dostupné na <http://www.dotaceonline.cz/Page.aspx?SP=1181>.

⁴ KOUŘILOVÁ, J., PŠENČÍK, J., KOPTA, D. *Dotace v zemědělství z hlediska komplexního pohledu a s přihlédnutím k ekologickému zemědělství*. Brno: AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM, s.r.o., 2009. 5 - 6 s. ISBN 978-80-7204-637-9

Dotace jsou záležitostí společenskou, ekonomicko politickou a finančních transferů. Společenská záležitost postihuje sociální zázemí, zaměstnanost, poptávku po potravinách, službách a vzdělání. Ekonomicko politická záležitost spolu s politickou situací je součástí vládní politiky a praxe, respektuje dění ve světě, potřeby státu, odvětví a pohled zemědělců na problematiku. Finanční transfery (tj. když stát reguluje peněžní toky, vybírá daně a poskytuje dotace) vyžadují organizační, plně funkční systém se zpětnou vazbou, respektující dění ve světě. Obsahují početná rizika a vycházejí z předchozích pojednání.

2.2 Druhy dotací

Kouřilová (2009) rozděluje dotace podle následující struktury: základní členění dle subjektů, účelu, podle jejich účinnosti, z hlediska účetnictví a financování a ostatní členění.

2.2.1 Základní členění dle subjektů

Kouřilová (2009) dělí subjekty na příjemce a donátory. Donátory mohou být státní instituce, EU, soukromé zdroje. Otevřená internetová encyklopedie, <http://wikipedie.cz/>, definuje donátora jako osobu, která vlastním nákladem vytvořila hodnotu a tuto hodnotu odkázala dedikací (darovacím dokumentem) nejčastěji veřejné společnosti.

2.2.2 Dle účelů

Kouřilová (2009) člení dotace podle účelu následovně.

Podpora výroby

Dotuje kompenzací na úhradu nákladů vstupů a výstupů a je přímo spjatá s výrobou, např. možnost navýšení kvót.

Podpora odstoupení od výroby s kompenzačním charakterem

Zahrnuje dotace do útlumů, projektové činnosti, institucí. Působí negativně na mínění daňových poplatníků, v případě vzniku potřeb je možné pokračování ve výrobě.

Mimo-výrobní, doplňující dotace

Jsou určeny na ochranu složky krajiny a welfare zvířat.

Podpůrné dotace

Řadí se sem technické vybavení, např. na krytí úroků z úvěrů na kapitalizaci majetku nebo zvýšení výnosů, resp. kompenzaci nákladů v běžném roce.

Na pojištění

Jde o státní dotaci ve výši až 50 % z uhrazeného pojistného na pojištění zvířat pro případ nález a dalších hromadných škod a z pojistného pro připojištění polních plodin.

Na poradenské služby

Dotace za provedené poradenské služby v rámci Programu rozvoje venkova bude poskytována ve výši 60 – 80 % způsobilých výdajů. Konečná výše dotace bude stanovena na základě počtu žadatelů, respektive jejich finančních požadavků. Částka způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace, může činit nevíše 80% z 1 500€.

Ochrana před konkurencí (ochrana značky)

Docenjuje negativní vliv nižší cenové hladiny zahraničních produktů na odbyt naší produkce stejných parametrů v obchodních řetězcích (např. řada mléčných produktů).

Technické vybavení

Je zvláště potřebné u malých zpracovatelů a obchodníků (např. investice do dojírny), už nedovoluje financování dalšího vybavení, jako třeba zpracovny nebo jatek.

Sociální účely

Umožňují předčasný odchod zemědělců do důchodu nad rámec obecných podpor.

Podpora, dotace k ceně

Jeví se poměrně nejasná, jak z hlediska účetnictví, tak formou realizace. Obdobně jí není dáván odpovídající prostor k realizaci či širším úvahám kromě podpory cen vývozu.

Specifické dotace pro odvětví ve funkci kompenzace daně z přidané hodnoty na vstupu a výstupu pro plátce

Při splnění podmínek legislativy se jedná o paušální odpočet výdajů ve výši 80% a možnost prvního zvýšeného odpisu, který je výhodný, pokud není příležitost zcela dotaci vyčerpat, tudíž povinnost nespotřebovanou část vrátit.

Zelená nafta

Daň⁵ se vrací ve výši 60 % a 80 % daně, která byla zahrnuta do ceny nakoupených výrobků a je platná v den jejich uvedení do volného daňového oběhu, maximálně však do výše odpovídající spotřebě podle normativů stanovených zvláštním právním předpisem.

Další dotace dle účelu

Řadí se sem např. dotace na odstranění následků BSE, dalších nemocí zvířat, zachování kulturního dědictví včetně plemen a odrůd, kvotace, garantované ceny, vývozní subvence, prominutí i části poplatku na základě legislativy.

⁵ Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, § 57

2.2.3 Členění dotací dle jejich účinnosti

Kouřilová (2009) dále dělí dotace podle jejich účinnosti na prospěšné, pochybné, zmarněné a postrádané.

Dotace prospěšné

Jejich všechny efekty zlepšují a v žádném případě nezhoršují.

Dotace pochybné

Mají za následek určitou formu zneužití dotací. Týkají se zejména vývozu dotací, pohledávek za utrpěnou škodu, podpory některých zahraničních investic a výsledků postupů farmářů v příhraničí. Nepřímo tak plynou prostředky do zahraničí, podniky zde pobírající dotace, nakupují krmiva, materiál a prodávají vykrmovaná zvířata v zahraničí.

Dotace zmarněné

Řadí se sem podvody, nedodržení pravidel, včetně chovatelských zásad, s důsledkem škody. Její nápravy zpravidla zvyšují výkony organizací a vedou k nárůstu hrubého domácího produktu.

Postrádané dotace

Příkladem je podpora chovu včelstev formou zrušeného zdanění daně z příjmu při chovu 40 a více včelstev.

2.2.4 Členění dotací z hlediska účetnictví a financování

Z hlediska účetnictví a financování Kouřilová (2009) klasifikuje dotace k úhradě provozních nákladů, investiční dotace, na pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, dotace k úhradě finančních nákladů, dotace k ceně, např. opcí.

2.2.5 Další členění podle organizací

Kouřilová, J. (2009): „Ministerstvo zemědělství poskytuje podpory prostřednictvím dotací, nařízení vlády a rozpočtových opatření. Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) zajišťuje uplatnění tržních opatření společného evropského trhu v ČR. Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF) zajišťuje záruky a subvencování části úroku z úvěru.“

2.3 Dotace v daňových souvislostech a účetnictví

Kouřilová (2009) uvádí, že dotace v podobě finančních transferů institucí jsou poskytovány z různých zdrojů na úroveň podniků, kde dochází k jejich transformaci v podobě pořízení majetků či služeb, úhrady závazků, kompenzace nákladů, újmy na určeném způsobu hospodaření apod. Všechny tyto varianty užití dotací v rámci rozmanitých a obsáhlých pravidel a možností sleduje a eviduje účetnictví.

Účetnictví v souvislosti s dotacemi nepostihuje:

- hodnotu, ocenění externích aktiv v důsledku uplatnění dotací;
- ocenění mimo-produkčních efektů v důsledku uplatnění dotací;
- další aspekty vyplývající z lidského a pracovního potenciálu podniku;
- rizika (sezónnost, onemocnění lidí a zvířat, pozdní příjem dotací, atd.).

2.3.1 Dotace z účetního pohledu

Kouřilová (2009) se dále zabývá dotacemi z účetního pohledu. Uvádí, že z hlediska řádného účetnictví je nutno účtovat i o příslibu získání dotace (vzniká tím krátkodobá pohledávka za veřejnými rozpočty, neboť příslibem vzniká nárok na dotaci). Skutečně přijatá dotace znamená naopak úhradu pohledávky a zvýšení peněžních prostředků účetní jednotky nebo snížení ocenění dlouhodobého majetku.

Podle IAS/IFRS pak příjem dotace a hospodaření s dotací má své daňové a finanční souvislosti. Státní dotace jsou vykázány v okamžiku, kdy existuje přiměřená jistota,

že podnik splní podmínky, na které je vázáno poskytování dotace. Důsledný postup dle znění české účetní legislativy a jeho další upřesňování a trvání na dodržování záznamu o dotaci až v momentu jejího skutečného přijetí, motivované zachycením věrného a poctivého obrazu se vzdaluje od IAS.

Ke zdárné realizaci projektu je však třeba s předstihem zabezpečit plánované nákupy materiálu, služeb a investic. Protože není zcela až do momentu připsání dotace na účet záruka získání výše sjednané částky, lze moment vysoké pravděpodobnosti vyjádřit i dohadným účtem aktivním. Změna ve výši schválené a reálné dotace podle situace bývá řešena v praxi i formou opravné položky k pohledávce, což je méně šťastnějším řešením nežli oprava prostřednictvím nové účetní operace. Žádost o dotaci, rozhodnutí o jejím přidělení a období její realizace se může pohybovat v různých účetních obdobích. Dotace bývá určena na úhradu nákladů vynaložených v několika účetních obdobích nebo na úhradu nákladů vynaložených v budoucnu. Dotace rovněž může být podmíněna způsobem využití, vyřazení, atd., což je v účetnictví možné zachytit pomocí analytické evidence.

V případě dotace na úhradu finančních nákladů, např. úroků, bývá často problémem rozhodnout o věcném zařazení do provozních či finančních nákladů, jestliže dotace úzce souvisí s rozvojem provozu a souvisí s kalkulacemi na produkt, služby. Pozorně tedy musí být sledován účel finančních nákladů tj. například úvěru, ke kterému se úroky vztahují. V případě úroků z úvěru na pořízení dlouhodobého majetku se tyto úroky mohou stát součástí ocenění tohoto pořizovaného dlouhodobého majetku a mohou být tedy spolu odpisovány na účtech účetní skupiny 55 nebo mohou být účtovány samostatně do finančních nákladů. Záleží zde vždy na povaze (účelu) úvěru a ekonomicky zdůvodněném rozhodnutí účetní jednotky.

2.3.2 Daňové souvislosti

Kouřilová (2009) se dále zabývá daňovými souvislostmi spojenými s dotacemi.

DAŇ Z PŘÍJMŮ

Předmětem daní z příjmů jsou výnosově účtované dotace, tzn. dotace na provoz. Od daně jsou však osvobozeny dotace, které nejsou účtovány do výnosů – klasicky tedy dotace na pořízení dlouhodobého majetku. Zde však vstupní cena takového majetku pro odepisování je snížena o hodnotu dotace. Roční odpisy jsou tedy nižší než v případě plného odepisování a tím dochází ke zvýšení hospodářského výsledku a implicitnímu zdaňování této dotace v průběhu následujících zdaňovacích období ve formě nižších nákladů, odpisů.

Provozní dotace je předmětem daně, je výslovně vyloučena z osvobození § 4 odst. 1 písm. t) ZDP a je vždy zahrnována do základu daně. O investiční dotaci není ve výnosech nikdy účtováno, a tak se na tuto dotaci vztahuje osvobození od daně. Stejně se postupuje i v případě daňové evidence (§ 7b ZDP), a to i přesto, že 4 ZDP hovoří pouze o účtování podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon o účetnictví. V případě časových nesouladů mezi přijetím dotace a úhradou nákladů daňové evidence je rozhodný okamžik přijetí dotace a fyzického provedení výdajů. Časový posun do stejného období není možný a poplatník dosáhne ztráty (pokud nejdříve realizuje výdaje a pak teprve získá dotaci) nebo její část zdanit. Jedná se ale jen o dočasný nesoulad – daňovou ztrátu může poplatník použít v následujících pěti letech na snížení zisku až do výše minimálního základu daně podle ZDP. Nicméně je ovlivněn peněžní tok podniku.

Daň z příjmu fyzických osob

V rámci účetnictví je rozhodující přiznání nároků na dotace a proúčtování nákladů. Přesuny dotací nebo nákladů jsou nepřístupné. Existují jen standardní možnosti optimalizace (např. rezervy, které však nejsou zatím v této sféře příliš aktuální). V rámci daňové evidence je z daňového hlediska rozhodující skutečně období. Poplatníci – fyzické osoby mohou využít u zemědělské činnosti paušální výdaje ve výši 80 %. K tomu již nelze, počínaje rokem 2008, připočítat výdaje na sociální a zdravotní pojištění, takže celková paušální částka již nepřekonává příjmy z dotace, jak tomu mohlo být dříve.

Daň z příjmů právnických osob

Ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 ZDP nejsou dotace vyloučeny z předmětu daně – ergo předmětem daně jsou v případě provozních dotací, které jsou často příslibovány na sklonku kalendářního roku. Poplatníci postupují tak, že si mění zdaňovací období na hospodářský rok a to ve smyslu ustanovení § 17a ZDP. Tím dosáhnou příslibu dotace v půlce zdaňovacího období a stačí proti ní uplatnit náklady a nemusí tedy danit. Investiční dotace nejsou účtovány jako výnos a jsou od daně osvobozeny.

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

V případě daně z přidané hodnoty (DPH) se však všechny dotace s výjimkou specifické dotace k ceně chovají stejně a jejich rozdělení na dotace provozní a investiční je zbytečné. Dotace nejsou předmětem daně z přidané hodnoty, neboť předmětem daně je dodání zboží, služeb či nemovitostí. Proto nejsou uváděny v přiznání k dani z přidané hodnoty, což však významně zkresluje výkonnost plátců daně, kteří přijímají dotaci, vykazovanou v těchto přiznáních.

DPH a dotace k ceně

Zákon o DPH definuje jako daňově účinnou, jak již bylo výše uvedeno, pouze dotaci k ceně a výslovně uvádí, že se nejedná ani o provozní dotaci, ani o dotaci investiční. Tato dotace se však projevuje pouze doplňkově. V případě, že je poskytnuta dotace k ceně dodávaného zdanitelného plnění, jsou součástí základu daně také prostředky získané touto dotací – daň z přidané hodnoty se odvádí i z této dotace. Dotace k ceně se do obrátu pro účely registrace započítávají. Pokud by tedy příjem z podnikatelské činnosti zdaleka nedosahoval limitu stanoveného platnou legislativou pro plátce DPH, může tato skutečnost zkomplikovat situaci těm, kteří nechtějí být plátcí a v dalším období se k potřebnému objemu dotací nedostanou.

3 Vývoj dotační politiky

České zemědělství⁶ se stalo v roce 2004 součástí zemědělství evropského za podmínek velmi nevýhodných. Nejlepším dokladem jsou kvóty na jednotlivé zemědělské komodity a také nižší přímé platby, než jaké získávají zemědělci ve státech staré EU-15. V důsledku toho jsou čeští zemědělci na společném trhu EU diskriminováni dle přístupové smlouvy až do roku 2013. Tento stav může česká vláda kompenzovat pouze částečně z vlastních národních zdrojů.

Podpůrné zemědělské programy lze jednoduše rozdělit na programy podpory produkce (přímé platby – v ČR tzv. zjednodušené platby, jejichž čerpání je nárokové a nepodléhá nijak složité administrativě) a na programy zaměřené na rozvoj venkova, kde je podmínkou zpracovat příslušný projekt, což nebývá jednoduché. Kromě evropských programů je možné čerpat finanční prostředky specifických národních programů, podmínkou jejich existence je odsouhlasení Bruselem. V systému zemědělských podpor hrají nezanedbatelnou roli také různé daňové úlevy (zelená nafta, bionafta, pesticidní pálení atd.).

3.1 Regionální politika EU a její vývoj

Nutnost dbát na hospodářskou a sociální soudržnost⁷ byla pochopena již dříve, v roce 1957 v preambuli Římské smlouvy. Z těchto důvodů byly založeny dva sektorové fondy Evropského sociálního fondu a Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu. V roce 1975 byl založen Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF).

⁶ Čeští zemědělci a Společná zemědělská politika Evropské unie, informační příručka od Hynka Fajmona dostupná na http://www.ods.cz/eu/download/docs/zemedelci_a_politika_EU.pdf

⁷ VILAMOŮVÁ, Š. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2004. 12 s. ISBN 80-247-0828-0

Regionální politika⁸ vychází z přesvědčení, že veřejný sektor má z ekonomických a sociálních důvodů úlohu intervenovat na trhu, aby došlo ke snížení regionálních rozdílů, jež vznikají jako následek působení tržních sil. Sbližováním úrovní jednotlivých oblastí dochází ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti a zlepšení vývoje.

Venkov⁹ doznal nejenom v České republice v posledních desetiletích významných změn. Jestliže se ještě v 60. a 70. letech 20. století dalo hovořit o venkovu jako o relativně homogenním typu území, které se vyznačovalo malou hustotou obyvatelstva a vysokým podílem zaměstnanců v zemědělství, tak v současné době tento obraz venkova neplatí. Dnes se setkáváme s diferencovanou strukturou různě rozvinutých venkovských území, která plní množství rozdílných funkcí. Problémem rozvoje venkova již není pouze otázka zachování či rozvoje zemědělství, ale především stabilizace venkovského obyvatelstva. Podíl pracovníků v zemědělství (3,8% v celé ČR a pouze 11% ve venkovských územích) již není dostatečným stabilizujícím faktorem venkovského území.

3.2 Společná zemědělská politika Evropské unie

O společné zemědělské politice EU se zmiňuje Wokoun (2008): „V rámci EU existují dva významné fondy, jejichž cílem je rozvoj zemědělství a venkova. Prvním z nich je Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, který slouží k vyplácení přímých plateb a regulaci trhu se zemědělskými výrobky. Druhým je Evropský záruční zemědělský fond pro rozvoj venkova. Úkolem přímých plateb SAPS je poskytnutí zemědělcům plošnou podporu hospodaření na zemědělské půdě za podmínek dodržení dobré zemědělské a enviromentální praxe, což představuje

⁸ MAREK, D., KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principál, 2007. 19 – 25 s. ISBN 978-80-87029-13-8

⁹ WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J., DAMBORSKÝ, M., BLAŽEK, J. *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde Praha, a. s., 2008. 169 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

zachování krajinných prvků, vyloučení pěstování širokořádkových plodin na pozemcích se svažitostí nad 12 stupňů, dodržování podmínek zapracování tekutých hnojiv v tekuté formě, vyloučení změny trvalých travních porostů na ornou půdu a dodržování zákazu pálit rostlinné zbytky. Příspěvek ke snižování ekonomických rozdílů mezi zemědělci hospodařícími ve vyšších horských a podhorských oblastech a mezi zemědělci v produkčních oblastech je tzv. druhou osou podpory v rámci Evropského zemědělského záručního fondu. Méně příznivé oblasti (LFA) zaujímají 50,2% zemědělského záručního fondu.“

Mechanismy¹⁰ společné zemědělské politiky, které dříve umožňovaly zmírnit ničivé dopady výkyvů trhu na zemědělství, v současných podmínkách nefungují. Nefunkčnost systému se zhoršuje s měnícími se klimatickými podmínkami, postupující liberalizací světového obchodu a rostoucími burzovními spekulacemi s komoditami. V této oblasti je nezbytná radikální změna ve společné zemědělské politice.

3.2.1 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Současná evropská ekonomika¹¹ se vyznačuje důrazem na lokální a regionální dimenzi společných strategických cílů, kdy právě venkovské regiony představují dostatečnou prostorovou základnu inovací. Z toho důvodu nový program EU vázaný na Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development – EAFRD) bude mj., podporovat:

- opatření k diversifikaci venkovské ekonomiky k nezemědělským činnostem, podporu zakládání a rozvoje malých a středních podniků za účelem posílení ekonomických struktur a podnikání na venkově, podporu turistického ruchu;

¹⁰ JIROVSKÝ, M. *Nevýhody českých zemědělců vůči zemědělcům zemí EU-15 nadále trvají.* AGRObase, 2009. č. 22. s. 8.

¹¹ BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální politika Evropské unie.* Praha: C. H. BECK, 2009. 134 – 139 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

- ochranu zvyšování hodnoty a péči o přírodní dědictví jako příspěvek k trvale udržitelnému rozvoji;
- opatření ke zlepšení kvality života na venkově, tj. základní nezbytné služby pro obyvatelstvo venkova, obnovu a rozvoj vesnice, ochranu a zvyšování hodnoty kulturního dědictví venkova, opatření profesního vzdělávání pro ekonomické subjekty k získávání nové kvalifikace a oživení na venkově.

Financování z EAFRD pro ČR je realizováno prostřednictvím Program rozvoje venkova ČR pro období 2007 – 2013 v rámci čtyř prioritních os:

- osa 1 – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví (příspěvek EAFRD: 630 mil. EUR, cca 22 % rozpočtu na PRV);
- osa 2 – Zlepšování životního prostředí a krajiny (příspěvek EAFRD: 1554 mil. EUR, cca 55%);
- osa 3 – Kvalita života ve venkovských oblastech a diversifikace hospodářství venkova (příspěvek EAFRD: 477 mil. EUR, cca 17 %);
- osa 4 – Leader (příspěvek EAFRD 140 mil. EUR, cca 5 %).

3.3 Národní podpory zemědělství v ČR

K národním podporám zemědělství Wokoun (2008) uvádí: „Kromě výše uvedených podpor rozpočtu Evropské unie existují také národní podpory zemědělství. Jedná se zejména o podporu zlepšování geofundu hospodářských zvířat, dále je podporováno ozdravování plodin, omezování nebezpečných nákaz, zachování genofundu domácích plemen, poradenství a vzdělání. Podporován je také potravinářský průmysl, a to zejména marketing a odbyt kvalitní české produkce.

Kromě výše uvedených přímých dotací existuje v České republice Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a. s., který nabízí specifické podpory subjektům z oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a potravinářského průmyslu, spojené především s garancí úvěrů a dotací úroků z úvěrů. Je součástí systému národních podpor. Jeho cílem je rozvíjet doplňující opatření a cíle v oblasti

konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícím se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a lesnictví. V období po r. 2007 bude tento fond i nadále poskytovat zejména dotace úroků z úvěrů a garance podnikatelských úvěrů u stávajících programů a dále se více zaměří na mladé zemědělce, nepotravinářské využití zemědělské půdy, aplikaci obnovitelných zdrojů energie a podporu pojištění rizik zemědělského podnikání.“

V současnosti¹² dochází, v návaznosti na předchozí roky, ke stabilizaci spektra podpůrných programů. Velký důraz je kladen na prvky agroenvironmentálního charakteru (např. biologická a fyzikální ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin, budování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách), ale také na programy na podporu ozdravování polních a speciálních plodin (podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu) nebo na programy zaměřené proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat (např. Nákazový fond).

3.3.1 Národní doplňkové platby Top - Up

V Nařízení vlády č. 112/2008 Sb.¹³ Top-Up je uvedeno, za jakých podmínek jsou podporovány vybrané citlivé sektory zemědělské výroby v ČR. Jedná se buď o platbu vázanou na produkci (pěstování lnu na vlákno, pěstování chmele, chov ovcí, chov koz, chov krav bez tržní produkce mléka) nebo o platbu oddělenou od produkce (zemědělská půda - bez uplatňování historického data, chmel, přežvýkavci a brambory pro výrobu škrobu). Toto nařízení upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství některé podmínky poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám Státním zemědělským intervenčním fondem.

¹² Dostupné na <http://eagri.cz/public/eagri/dotace/narodni-dotace/>

¹³ Dostupné na <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=1&val=44524&ids=0&katId=645>

3.3.2 Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.¹⁴ je jedním ze základních pilířů dotační politiky Ministerstva zemědělství. Jde o jeden z nejefektivnějších nástrojů českého zemědělství působícího v rámci tzv. národní pomoci. Z hlediska právní formy je PGRLF akciovou společností, ve které 100% akcií vlastní Česká republika. Práva jediného akcionáře zajišťuje Ministerstvo zemědělství, za které jedná ministr zemědělství. Ve spolupráci s příslušnými organizačními složkami Ministerstva zemědělství PGRLF dokazuje, že lze s nízkými náklady zajišťovat národní programy podpory, které přinášejí konkrétní okamžité efekty u početně významné skupiny podnikatelů v zemědělství.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a finanční podpora pojištění. V současné době mohou poskytnout úvěry s podporou PGRLF pouze takové finanční instituce, které mají s PGRLF uzavřenou smlouvu o zajištění některých činností spojených s poskytováním podpor. Finanční podporu pojištění poskytne Fond pouze žadateli, který sjednal pojistnou smlouvu s pojišťovnou, se kterou má Fond uzavřenou smlouvu o spolupráci. Nové smluvní vztahy zajišťují lepší ochranu klientů PGRLF i bank a pojišťoven.

¹⁴ Dostupné na <http://www.pgrlf.cz/pgrlf/pgrlf.php>.

4 Metodika

Cílem bakalářské práce je určení vlivu dotací v letech 2005 – 2008 na hospodaření vybraného zemědělského podniku. Práce se zabývá dotačním systémem v ČR aplikovaným na vybraný zemědělský subjekt.

Samotná práce se rozděluje do dvou částí. Teoretická část bakalářské práce čerpá z odborné literatury a zabývá se objasněním základních pojmů z dotační politiky spojených se zemědělskou oblastí. V praktické části se uvádí výše a struktura dotací, a to jak dotací poskytovaných z Evropské Unie, tak i ze státního rozpočtu. Vliv dotací se určuje provedením a následným vyjádřením výsledků horizontální finanční analýzy, vertikální finanční analýzy a analýzy poměrových ukazatelů pro roky 2003 - 2008.

Jako podklady k vypracování bakalářské práce jsou použity informace z webových stránek Ministerstva zemědělství (www.mze.cz), Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (www.pgrlf.cz), Centrální evidence dotací ze státního rozpočtu (<http://cedr.mfcr.cz/>), Obchodního rejstříku a sbírky listiny (www.justice.cz); informace z odborné literatury a účetní a ekonomické podklady vybraného zemědělského podniku.

Podnikové podklady byly poskytnuty pro roky 2003 – 2008 od vedoucího ekonomického úseku vybraného zemědělského podniku. Vybraný podnik, ke kterému se vztahuje tato bakalářská práce, odmítl z důvodu obavy před konkurencí uveřejnění svého názvu. Proto je v celé práci uváděn jako společnost XY, a. s.. Podnik vznikl v roce 1998 z původního zemědělského družstva s cílem zajistit lepší formu hospodaření. Zabývá se zemědělskou výrobou na výměře 2850 ha zemědělské půdy. V rostlinné výrobě pěstuje zejména obilí, řepku, mák a píce. Podnik je vybaven výkonnou technikou, která umožňuje včasné a kvalitní provedení polních prací a je využívána k poskytování služeb v rostlinné výrobě pro jiné zemědělské podniky. Hlavním výrobním programem podniku je výroba mléka. XY, a. s. se také úspěšně zabývá genetikou chovu skotu, chovem prasat a také ročně vyrábí kolem

3 450 tun drůbežího masa. Kromě zemědělské výroby se podnik zabývá koupí zboží za účelem jeho dalšího prodeje a dalšími nezemědělskými odvětvími.

Analýza této bakalářské práce vychází z položek aktiv a pasiv, nákladů a výnosů, se kterými se provádí horizontální analýza a vertikální analýza.

Horizontální analýza

Horizontální analýza (analýza trendů)¹⁵ se zajímá o změny položek v čase vyjádřených jak absolutně v Kč, tak procentním podílem na bilanční sumě. Postup při výpočtu je:

1. vypočte se rozdíl hodnot z obou po sobě jdoucích let (absolutní výše změny),
absolutní změna = hodnota_t – hodnota_{t-1};
2. vyjádří se procentem k hodnotě výchozího roku,
procentní změna = (absolutní změna / hodnota_{t-1}) x 100.

Vertikální analýza

Vertikální analýza (procentní rozbor) ukazuje podíl jednotlivých položek na jejich agregovaných hodnotách. Postup při výpočtu je:

- u rozvahy: = položky aktiv (pasiv) / aktiva celkem (pasiva celkem);
- u výkazu zisků a ztrát: = náklady / provozní náklady (finanční náklady)
= výnosy / provozní výnosy (finanční výnosy).

Vedle horizontální a vertikální analýzy je provedena i finanční poměrová analýza (ukazatele rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti). Na základě všech analyzovaných faktorů jsou vyhodnocena příhodná řešení.

¹⁵ Dostupné na <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/techniky-a-metody-financni-analyzy/1000465/53421/>.

5 Dotační tituly

Analyzovanému podniku XY, a. s. byly ve sledovaných letech 2005 - 2008 poskytnuty dotační tituly, jejichž přehled je dán v tabulce 1. V grafu 1 je potom znázorněn vývoj celkových položek, které nejprve rostly a v roce 2008 z důvodu změny struktury poklesly.

Tabulka 1: Poskytnuté dotace 2005 – 2008, v Kč

Dotace	Účel dotace	2005	2006	2007	2008
IBR	Částečná úhrada nákladů spojených s odběrem krve a jejím následným laboratorním vyšetřením uskutečněným v prvním roce ozdravování v rámci nemoci IBR.	-	63 040	127 480	124 000
Jednotná platba na plochu (SAPS)	Podpora zemědělské kultury (orná půda, travní porost, vinice, chmelnice, ovocný sad, školka, zelinářská zahrada a jiné).	6 017 225	7 119 331	7 802 857	8 500 063
Kontrola užitkovosti	Podpora chovatelů, jehož hospodářská zvířata jsou zařazena do kontroly užitkovosti.	72 596	85 988	11 520	85 405
Odstranění kadáverů	Částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů a minimalizace rizik šíření nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.	190 875	637 850	345 263	379 848
Ochrana plodin	Biologická a fyzikální ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin.	-	-	16 560	-
Osivo pšenice	Biologická a fyzikální ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin.	188 640	190 566	-	-
Paratuberkulóza	Nezbytná laboratorní	36 000	433 250	443 750	-

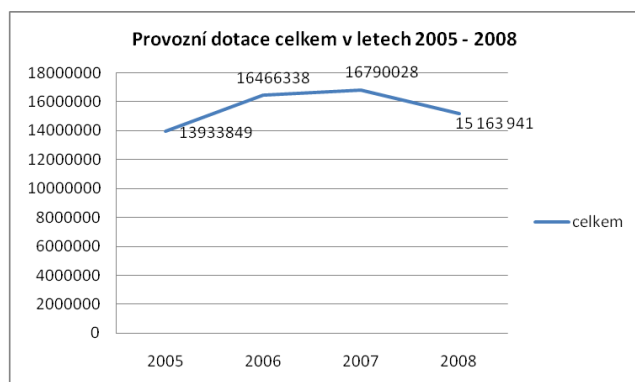
	diagnostiku v průběhu ozdravování jejich stáda od paratuberkulózy skotu.				
Platba na přežvýkavce	Podpora nejméně dvou velkých dobytčích jednotek.	2 551 191	3 695 302	3 540 931	2 319 130
Platba na zemědělskou půdu	Podpora majitele zemědělsky obhospodařované půdy.	3 996 327	3 221 538	4 424 975	3 747 495
Plemenitba prasat	Podpora majitelům kanců pocházejících z uznaných nukleových a rezervních chovů prasat za testování kanců.	212 000	-	-	-
Podpora sklizně máku	Podpora komplexní sklizně máku setého s ohledem zajištění bezpečnosti území z hlediska omamných a psychotropních látek.	72 000	152 959	76 692	-
Pojištění plodin	Zajištění finanční stability zemědělských podniků.	227 094	368 186	-	-
Pojištění zvířat	Zajištění finanční stability zemědělských podniků.	127 701	201 908	-	-
Poradenství	Organizační, ekonomické a odborné poradenství.	-	50 000	-	-
Přenos embryí	Podpora majiteli plemenného býka a dárkyně embrya u skotu, schválené příslušným uznaným chovatelským sdružením v daném roce pro stanovení DNA typu za účelem ověření původu potomstva.	242 200	246 420	-	-
Testování kanečků	Podpora chovateli za testování kanečků unifikovaným testem vlastní užítkovosti v uznaných nukleových a rezervních chovech, kteří pocházejí od vybraných matek kanců.	-	-	-	8 000

CELKEM		13 933 849	16 466 338	16 790 028	15 163 941
---------------	--	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Zdroj: vlastní

Nejvyšších částek ve všech sledovaných letech zde dosahovaly Jednotné platby na plochu (SAPS). Z národních doplňkových plateb podnik čerpal platby na zemědělskou půdu a platby na přežvýkavce. Z Nákazového fondu byly poskytnuty dotace z Národního ozdravovacího programu od infekční rinotracheitidy skotu (IBR), dotace na paratuberkulózu a odstranění kadáverů. Podnik také obdržel dotace z Fondu udržování genetického potenciálu hospodářských zvířat, konkrétně dotace na přenos embrya, kontrolu užitkovosti a jednorázové podpory testování kanečků a plemenitby prasat. Rostlinná výroba byla podpořena zejména dotacemi na sklizně máku setého, osivo pšenice a ochranu plodin. Podniku byly rovněž uznány dotace na pojištění zemědělských plodin a na pojištění hospodářských zvířat. V roce 2006 byla udělena jednorázová dotace na odborné poradenství.

Graf 1: Poskytnuté provozní dotace celkem v letech 2005 - 2008

Zdroj: vlastní

6 Hospodaření zemědělského subjektu

6.1 Horizontální a vertikální analýza

Při následujících praktických výpočtech horizontální a vertikální analýzy je pro rozvahové položky zvolen jako základ objem aktiv a objem pasiv a pro nákladové a výnosové položky provozní a finanční náklady a provozní a finanční výnosy.

6.1.1 Horizontální a vertikální analýza aktiv

V Tabulce 2 je vypracována horizontální analýza, hodnoty absolutní změny jsou vyjádřeny v tis. Kč a procentuální změna v %. Vývoj položek aktiv je znázorněn v grafu 2. Tabulka 3 udává procentuální zastoupení položek z celkových aktiv. Pro znázornění jejich vývoje je vytvořen graf 3. Tabulky 4-8 zobrazují vertikální analýzy jednotlivých položek.

Tabulka 2: Horizontální analýza aktiv v letech 2005 – 2008, v tis. Kč a %

	Abs.změna	% změna	Abs.změna	% změna	Abs.změna	% změna
	2006/2005	2006/2005	2007/2006	2007/2006	2008/2007	2008/2007
Aktiva	-11 499,00	-4,03%	34 553,00	12,62%	110 148,00	35,72%
Dlouhodobý majetek	-5 284,00	-2,56%	10 910,00	5,42%	84 026,00	39,57%
Dlouhodobý nehmotný majetek	-26,00	-45,61%	-27,00	-87,10%	-4,00	-100,00%
Dlouhodobý hmotný majetek	-8 063,00	-4,33%	10 936,00	6,14%	84 436,00	44,67%
Pozemky	3 396,00	43,23%	5 556,00	49,38%	8 450,00	50,27%
Stavby	5 667,00	6,33%	-3 581,00	-3,76%	5 865,00	6,40%
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	1 862,00	4,33%	-2 343,00	-5,22%	15 172,00	35,65%
Základní stádo a tažná zvířata	-2 766,00	-12,13%	-2 756,00	-13,75%	138,00	0,80%
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	-15 552,00	-88,89%	14 729,00	757,66%	55 481,00	332,76%
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	-669,00	-12,50%	-669,00	-14,28%	-670,00	-16,68%
Dlouhodobý finanční majetek	2 805,00	13,66%	0,00	0,00%	-405,00	-1,73%
Podíly v ovládaných a řízených osobách	605,00	-	0,00	0,00%	-405,00	-66,94%

Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	2 200,00	10,71%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Oběžná aktiva	-5 941,00	-7,68%	22 921,00	32,10%	26 398,00	27,99%
Zásoby	5 093,00	9,62%	14 133,00	24,36%	18 849,00	26,12%
Materiál	1 440,00	35,13%	2 369,00	42,77%	-804,00	-10,17%
Nedokončená výroba a polotovary	2 527,00	21,15%	2 427,00	16,76%	2 109,00	12,48%
Výrobky	5 155,00	36,39%	1 183,00	6,12%	23 464,00	114,44%
Zvířata	-4 496,00	-19,79%	7 555,00	41,46%	-4 856,00	-18,84%
Zboží	466,00	-	557,00	119,53%	-1 023,00	-100,00%
Krátkodobé pohledávky	-8 399,00	-41,67%	6 118,00	52,05%	9 409,00	52,64%
Pohledávky z obchodních vztahů	-5 352,00	-38,36%	3 558,00	41,38%	9 799,00	80,60%
Pohledávky ovládající a řídicí osoba	0,00	-	15,00	-	-15,00	-100,00%
Stát, daňové pohledávky	-3 056,00	-76,61%	2 436,00	261,09%	-1 216,00	-36,09%
Krátkodobé poskytnuté zálohy	175,00	10,92%	-320,00	-18,00%	487,00	33,40%
Dohadné účty aktivní	-60,00	-16,04%	481,00	153,18%	-364,00	-45,79%
Jiné pohledávky	-106,00	-44,92%	-53,00	-40,77%	719,00	933,77%
Krátkodobý finanční majetek	-2 636,00	-61,86%	2 671,00	164,37%	-1 861,00	-43,32%
Peníze	-1 076,00	-74,31%	198,00	53,23%	716,00	125,61%
Účty v bankách	-1 560,00	-55,46%	2 472,00	197,29%	-2 576,00	-69,15%
Časové rozlišení	-273,00	-22,73%	722,00	77,80%	-276,00	-16,73%

Zdroj: vlastní

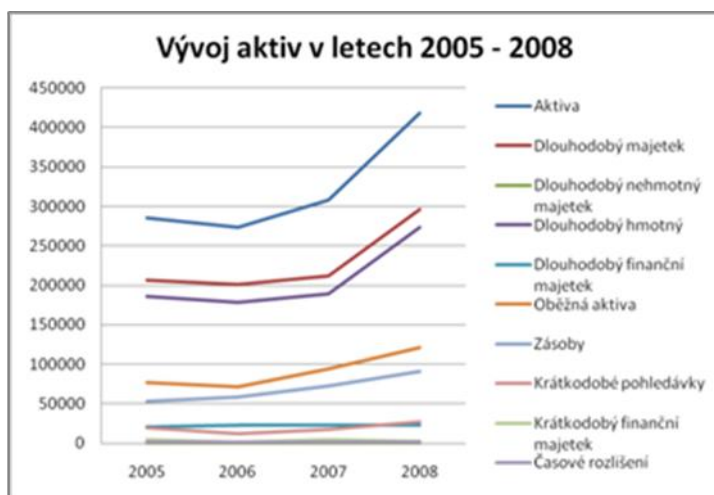
V hodnoceném období s výjimkou roku 2006 docházelo k postupnému růstu celkových aktiv. V roce 2008 oproti roku 2005 došlo k celkovému nárůstu o 133 202 tis. Kč. Příčiny růstu celkových aktiv jsou hodnoceny v dílčích analýzách.

Až na výjimku v r. 2006 docházelo u dlouhodobého majetku opět k postupnému navýšení. Lze konstatovat, že jeho vývoj kopíruje vývoj celkových aktiv, tedy že celková aktiva jsou nejvíce ovlivněna dlouhodobým majetkem, což potvrzuje i dále provedená vertikální analýza. Dlouhodobý majetek dosáhl absolutně nejvyšší hodnoty 84 026 tis. Kč v roce 2008. Růst byl zapříčiněn hlavně změnami nedokončeného dlouhodobého majetku a také v roce 2008 samostatné movité věci a soubory movitých věcí projevíly výrazné změny, což spolu ještě s růstem pozemků

zaprůčinilo, že absolutně nejvyšší změny, 89 652 tis. Kč, dlouhodobý majetek dosáhl právě v témž roce.

Obdobný vývoj nastal rovněž u oběžného majetku. Snížené hodnoty v r. 2006 byly zaznamenány pouze u položek aktiv: zvířata, krátkodobé pohledávky, krátkodobý finanční majetek a náklady příštího období. Ostatní položky zastoupeny zásobami, materiálem, nedokončenou výrobou a polotovary a výrobky v časovém horizontu nabíraly rostoucí trend.

Graf 2: Vývoj aktiv v letech 2005 - 2008

Zdroj: vlastní

Tabulka 3: Vertikální analýza aktiv v letech 2005 – 2008, v %

	2005	2006	2007	2008
Aktiva	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Dlouhodobý majetek	72,47%	73,58%	68,87%	70,82%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,02%	0,01%	0,00%	0,00%
Dlouhodobý hmotný majetek	65,25%	65,04%	61,30%	65,34%
Dlouhodobý finanční majetek	7,20%	8,53%	7,57%	5,48%
Oběžná aktiva	27,11%	26,08%	30,59%	28,85%
Zásoby	18,55%	21,19%	23,40%	21,75%
Krátkodobé pohledávky	7,06%	4,29%	5,80%	6,52%

Krátkodobý finanční majetek	1,49%	0,59%	1,39%	0,58%
Časové rozlišení	0,42%	0,34%	0,54%	0,33%

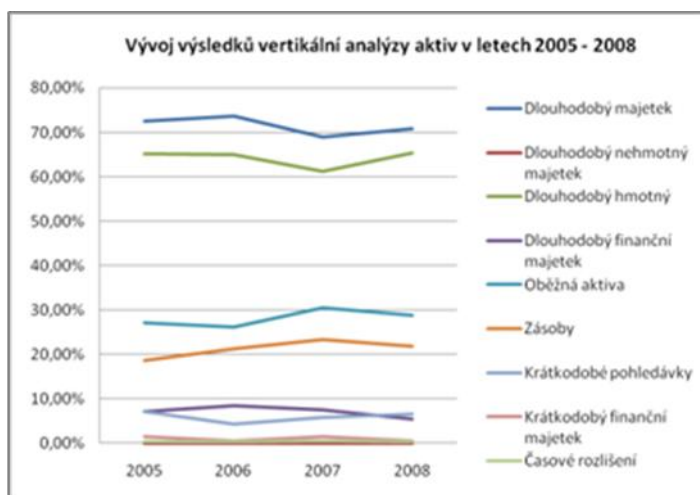
Zdroj: vlastní

Na celkových aktivech se nejvíce podílel dlouhodobý majetek. Zastoupení dlouhodobého majetku, jak je vyjádřeno v tabulce 3, bylo v analyzovaných letech poměrně vyrovnané, v průměru 71,43 %.

Největší položku z dlouhodobého majetku tvoří dlouhodobý hmotný majetek, jehož podíl byl v letech 2005, 2006 a 2008 poměrně vyrovnaný, okolo 65% z celkových aktiv, v r. 2007 podíl majetku klesl na 61,3%. Dlouhodobý finanční majetek měl ve svém zastoupení malé výkyvy, v průměru z celkových aktiv 7,08%.

Procentuální zastoupení oběžných aktiv bylo střídavé, průměrně činilo 28,16%. Nejvyšší podíl v průměru z celkových aktiv dosahovaly zásoby, 21,22%. Krátkodobé pohledávky měly průměrné zastoupení 5,92%, krátkodobý finanční majetek 1,02%.

Graf 3: Vývoj výsledků vertikální analýzy aktiv v letech 2005 - 2008

Zdroj: vlastní

Tabulka 4: Vertikální analýza dlouhodobého hmotného majetku v letech 2005 – 2008, v %

	2005	2006	2007	2008
Dlouhodobý hmotný majetek	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Pozemky	4,22%	6,32%	8,89%	9,24%
Stavby	48,13%	53,49%	48,50%	35,67%
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	23,12%	25,22%	22,52%	21,11%
Základní stádo a tažná zvířata	12,25%	11,26%	9,15%	6,37%
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	9,40%	1,09%	8,82%	26,39%
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	2,88%	2,63%	2,12%	1,22%

Zdroj: vlastní

V tabulce 4 je provedena vertikální analýza dlouhodobého hmotného majetku, který je tu určen jako základ. Pozemky i přesto, že jejich zastoupení nabíralo rostoucí trend, tvořily v jednotlivých letech poměrně nevýznamný podíl, v průměru 7,17%. Účast staveb na základu prokazovala proměnlivou tendenci, 48,13% v roce 2005, 53,49% v roce 2006, 48,50% v roce 2007 a v roce 2008 sledovaný ukazatel klesl na 35,67%. Stavby měly ve všech analyzovaných letech majoritní podíl. Také samostatné movité věci a soubory byly podstatnou položkou. V průměru dosahovaly 22,95%. Podíl základního stáda a tažných zvířat klesl z 12,25% v roce 2005 na 6,37% v r. 2008. Trend účasti nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku byl střídavý a v roce 2008 prokazoval velkou účast 26,39%. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku se jeví jako celkem nepodstatný, v průměru činil 2,21%.

Tabulka 5: Vertikální analýza dlouhodobého finančního majetku v letech 2005 – 2008, v %

	2005	2006	2007	2008
Dlouhodobý finanční majetek	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Podíly v ovládaných a řízených osobách	0,00%	2,59%	2,59%	0,87%
Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	100,00%	97,41%	97,41%	99,13%

Zdroj: vlastní

Dlouhodobý finanční majetek byl tvořen položkami podíly v ovládaných a řízených osobách a ostatními dlouhodobými cennými papíry a podíly, přičemž jejich podíl byl v analyzovaných letech majoritní, v průměru 98,49%. V tabulce 5 jsou poměry jednotlivých položek zobrazeny.

Tabulka 6: Vertikální analýza zásob v letech 2005 – 2008, v %

	2005	2006	2007	2008
Zásoby	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Materiál	7,74%	9,55%	10,96%	7,81%
Nedokončená výroba a polotovary	22,58%	24,95%	23,43%	20,89%
Výrobky	26,76%	33,30%	28,42%	48,31%
Zvířata	42,92%	31,40%	35,72%	22,99%
Zboží	0,00%	0,80%	1,42%	0,00%

Zdroj: vlastní

Největší podíl na zásobách, jak je patrné v tabulce 6, měly hlavně tři položky. Nedokončená výroba a polotovary v analyzovaných letech se průměrně podílely 22,96%. Vývoj zastoupení výrobků byl poměrně proměnlivý, v průměru 34,20%. Účast zvířat na zásobách dosahovala průměrné hodnoty 33,26%.

Tabulka 7: Vertikální analýza krátkodobých pohledávek v letech 2005 – 2008, v %

	2005	2006	2007	2008
Krátkodobé pohledávky	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Pohledávky	69,22%	73,15%	68,02%	80,48%

z obchodních vztahů				
Pohledávky ovládající a řídicí osoba	0,00%	0,00%	0,08%	0,00%
Stát – daňové pohledávky	19,42%	7,94%	18,85%	7,89%
Krátkodobé poskytnuté zálohy	7,81%	15,13%	8,16%	7,13%
Dohadné účty aktivní	1,82%	2,67%	4,45%	1,58%
Jiné pohledávky	1,15%	1,11%	0,43%	2,92%

Zdroj: vlastní

Krátkodobé pohledávky byly základem pro tabulku 7. Odběratelské pohledávky měly ve všech letech nejvyšší účast, která se ve své výši střídala a nejvýše dosahovala v roce 2008, 80,48%. Další významnou položkou byly státní daňové pohledávky, jež vykazovaly velmi kolísavý trend. V roce 2005 činil jejich podíl 19,42%, v roce 2006 klesl na 7,94%, v roce 2007 vzrostl na 18,85% a roku 2008 opět poklesl na 7,89%. Podíl krátkodobé poskytnuté zálohy v prvních letech rostl ze 7,81% na 15,13% a v dalších letech se snížil na hodnotu 7,13% v roce 2008.

Tabulka 8: Vertikální analýza krátkodobého finančního majetku v letech 2005 – 2008, v %

	2005	2006	2007	2008
Krátkodobý finanční majetek	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Peníze	33,98%	22,89%	13,27%	52,81%
Účty v bankách	66,02%	77,11%	86,71%	47,19%

Zdroj: vlastní

Krátkodobý finanční majetek byl tvořen pokladními penězi a penězi na bankovních účtech. V letech 2005-2007 převládaly peníze na bankovních účtech a v roce 2008 peníze v pokladně. Procentuelní rozložení krátkodobého finančního majetku je vyjádřeno v tabulce 8.

6.1.2 Horizontální a vertikální analýza pasiv

Ve výsledné tabulce 9 Horizontální analýza pasiv jsou zadány hodnoty absolutní změny v tis. Kč a procentuální změna je vyjádřena v %. Graf 4 zobrazuje vývoj položek pasiv. Výsledky vertikální analýzy pasiv jsou uvedeny v Tabulce 10, která udává procentuální zastoupení položek z celkových pasiv. Pro znázornění vývoje podílů je vytvořen graf 5. Tabulky 11 - 13 zobrazují detailnější vertikální analýzu rezervních fondů, nedělitelného fond a ostatních fondů ze zisku, krátkodobé závazky a bankovní úvěry a výpomoci.

Tabulka 9: Horizontální analýza pasiv v letech 2005 – 2008, v tis. Kč a %

	Abs.změna	% změna	Abs.změna	% změna	Abs.změna	% změna
	2006/2005	2006/2005	2007/2006	2007/2006	2008/2007	2008/2007
Pasiva	-11 499	-4,03%	34 553	12,62%	110 148	35,72%
Vlastní kapitál	4 693	2,58%	6 550	3,51%	3 804	1,97%
Základní kapitál	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kapitálové fondy	2 200	34,60%	0	0,00%	0	0,00%
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	452	45,52%	142	9,83%	599	37,74%
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	485	59,95%	203	15,69%	330	22,04%
Statutární a ostatní fondy	-33	-17,93%	-60	-39,74%	267	293,41%
Výsledek hospodaření minulých let	7 683	65,54%	3 854	19,86%	5 529	23,77%
Výsledek hospodaření	-5 642	-58,18%	2 554	62,97%	-2 323	-35,14%
Cizí zdroje	-16 192	-15,69%	28 003	32,18%	106 344	92,46%
Rezervy	1 700	42,50%	-5 700	-100,00%	0	-
Krátkodobé závazky	-7 271	-23,88%	25 242	108,89%	12 934	26,71%
Závazky z obchodních vztahů	-8 732	-65,16%	23 531	503,98%	11 274	39,98%
Závazky podstatný vliv	470	-	-80	-17,02%	5 710	1464,10%
Závazky ke společníkům, členům družstva a úč. sdru	65	-	-58	-89,23%	-3	-42,86%
Závazky k zaměstnancům	-289	-2,40%	241	2,05%	-2 334	-19,48%
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotních pojišťoven	233	19,85%	18	1,28%	-287	-20,14%
Stát - daňové závazky a dotace	-73	-7,56%	1 056	118,39%	-1 740	-89,32%
Dohadné účty pasivní	679	77,51%	231	14,86%	408	22,84%
Jiné závazky	377	18,81%	303	12,73%	-93	-3,46%
Bankovní úvěry a	-10 621	-16,38%	8 462	15,61%	93 409	149,03%

výpomoci						
Bankovní úvěry dlouhodobé	-16 522	-28,50%	4 378	10,56%	86 017	187,72%
Krátkodobé bankovní úvěry	5 900	85,83%	4 084	31,97%	7 392	43,85%

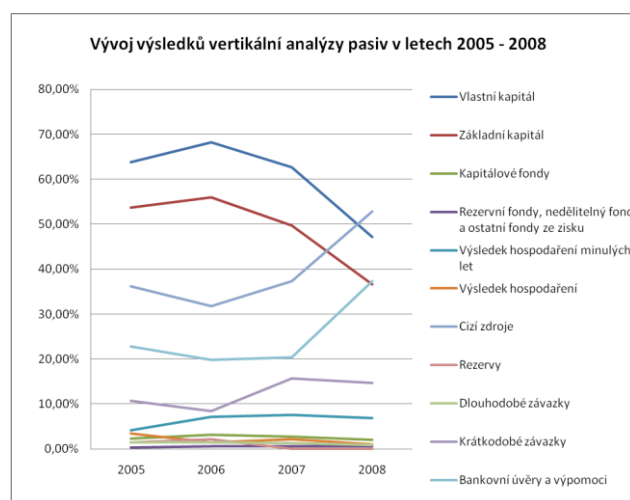
Zdroj: vlastní

Celková pasiva kopírovala vývoj celkových aktiv. Dosahovala rostoucí tendence kromě r. 2006, kdy došlo ke snížení o 11 499 (-4,03%).

Vlastní kapitál prokazoval vzrůstající trend, v celkové výši 15 047. Kapitálové fondy se v roce 2006 navýšily o 2 200 tis. Kč (34,6%), v dalších letech se jejich hodnota neměnila. Položka rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku rostla a změnila se v celkové výši o 1 193 tis. Kč. Výsledek hospodaření minulých let v jednotlivých letech rovněž narůstal, v průměru o 17 066 tis. Kč, což se jeví jako hlavní příčina růstu vlastního kapitálu. Změna výsledků hospodaření ve sledovaných letech dosahovala celkových hodnot -5 411 tis. Kč.

Roku 2006 cizí zdroje klesly o 16 192 tis. Kč (-15,69%), v dalších obdobích se jejich hodnoty zvýšily, roku 2007 o 28 003 tis. Kč (32,18%) a roku 2008 o 106 344 tis. Kč (92,46%). Na popsaném vývoji cizích zdrojů se podepsaly krátkodobé závazky, které dosáhly celkové změny 30 905 tis. Kč, a především nejvíce bankovní úvěry a výpomoci, jejichž změny činily 91 250 tis. Kč.

Graf 4: Vývoj pasiv v letech 2005 - 2008

Zdroj: vlastní

Tabulka 10: Vertikální analýza pasiv v letech 2005 – 2008, v %

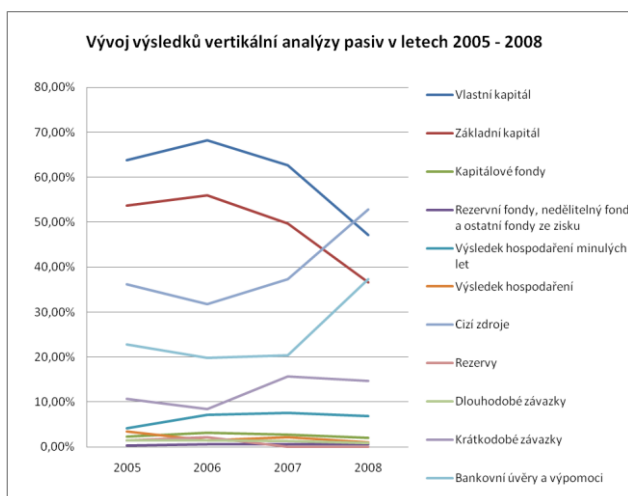
	2005	2006	2007	2008
Pasiva	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Vlastní kapitál	63,82%	68,22%	62,70%	47,10%
Základní kapitál	53,74%	56,00%	49,72%	36,63%
Kapitálové fondy	2,23%	3,13%	2,78%	2,05%
Výsledek hospodaření minulých let	4,11%	7,09%	7,54%	6,88%
Výsledek hospodaření	3,40%	1,48%	2,14%	1,02%
Cizí zdroje	36,18%	31,78%	37,30%	52,90%
Rezervy	1,40%	2,08%	0,00%	0,00%
Dlouhodobé závazky	1,37%	1,43%	1,27%	0,93%
Krátkodobé závazky	10,67%	8,47%	15,71%	14,66%
Bankovní úvěry a výpomoci	22,73%	19,80%	20,33%	37,30%

Zdroj: vlastní

V tabulce 10 si můžeme všimnout, že nejvíce se v letech 2005 – 2007 na pasivech podílel vlastní kapitál (průměrně 60,46%), a i když pasiva prokazovaly rostoucí tendenci, jeho podíl na celkových pasivech klesal a v roce 2008 ztratil svou majoritní pozici. Základní kapitál v roce 2005 byl tvořen 53,74% pasiv, v roce 2006 56%, v dalších letech podíl postupně klesal až na hodnotu 36,63%. Kapitálové fondy měly poměrně malou účast, průměrně 2,55%. Podíl výsledku hospodaření minulých let byl rostoucí s výjimkou posledního roku. Výsledek hospodaření projevoval proměnlivý trend, v roce 2005 3,4%, v roce 2006 1,48%, v roce 2007 2,14% a v roce 2008 1,02%.

Cizí zdroje v roce 2008 dosahovaly největšího podílu pasiv, 52,9%. Bylo to způsobeno zejména navýšením bankovních úvěrů a výpomocí, které v roce 2008 tvořily nejvyšší hodnotu za sledovaná období, tj. 37,30% z celkových pasiv. Dlouhodobé závazky činily v roce 2005 1,37%, v roce 2006 1,43%, v roce 2007 začaly klesat na 1,27% a v roce 2008 na 0,93%. Podíl krátkodobých závazků na celkových pasivech byl kolísavý, v průměru 12,38%.

Graf 5: Vývoj výsledků vertikální analýzy pasiv v letech 2005 - 2008

Zdroj: vlastní

Tabulka 11: Vertikální analýza rezervních fondů, nedělitelného fondu a ostatních fondů ze zisku v letech 2005 – 2008, v %

	2005	2006	2007	2008
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	81,47%	89,55%	94,33%	83,58%
Statutární a ostatní fondy	18,53%	10,45%	5,73%	16,38%

Zdroj: vlastní

Rozdělení rezervních fondů, nedělitelného fondu a ostatních fondů ze zisku je vyjádřeno v tabulce 11. Nejvyššího podílu dosahoval zákonný rezervní fond a nedělitelný fond.

Tabulka 12: Vertikální analýza krátkodobých závazků v letech 2005 – 2008, v %

	2005	2006	2007	2008
Krátkodobé závazky	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Závazky z obchodních vztahů	44,01%	20,14%	58,24%	64,33%

Závazky podstatný vliv	0,00%	2,03%	0,81%	9,94%
Závazky ke společníkům, členům družstva a úč. sdrů	0,00%	0,28%	0,01%	0,01%
Závazky k zaměstnancům	39,51%	50,65%	24,75%	15,73%
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotních pojišťoven	3,86%	6,07%	2,94%	1,85%
Stát - daňové závazky a dotace	3,17%	3,85%	4,02%	0,34%
Dohadné účty pasivní	2,88%	6,71%	3,69%	3,58%
Jiné závazky	6,58%	10,27%	5,54%	4,22%

Zdroj: vlastní

Krátkodobé závazky jsou zobrazeny v tabulce 12. Závazky z obchodních vztahů dosahovaly majoritního podílu v letech 2005, 2007 a 2008. Závazky k zaměstnancům tvořily další významnou položku, jejíž podíl měl nestálý trend. V roce 2006 dosahovaly většiny. Výraznými ukazateli byly závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotních pojišťoven (průměrně 3,68%), daňové závazky a dotace (průměrně 2,85%), dohadné účty pasivní (průměrně 4,22%) a jiné závazky (průměrně 6,65%).

Tabulka 13: Vertikální analýza bankovních úvěrů a výpomocí v letech 2005 – 2008, v %

	2005	2006	2007	2008
Bankovní úvěry a výpomoci	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Bankovní úvěry dlouhodobé	89,40%	76,44%	73,10%	84,46%
Krátkodobé bankovní úvěry	10,60%	23,56%	26,90%	15,54%

Zdroj: vlastní

Bankovní úvěry, rozdělené na krátkodobé a dlouhodobé, byly většinové ve všech sledovaných letech (průměrně 80,85%). Rozložení položek je uvedeno v tabulce 13.

6.1.3 Horizontální a vertikální analýza výkazů zisků a ztrát

V tabulce 14 jsou zadány výsledky horizontální analýzy výkazů zisků a ztrát analyzovaných let. V tabulkách 15 - 18 je provedena vertikální analýza výnosů a nákladů. Pro znázornění horizontální analýzy byl vytvořen Graf 6: Vývoj položek výkazů zisků a ztrát.

Tabulka 14: Horizontální analýza výkazů zisků a ztrát v letech 2005 – 2008, v %

	Abs.změna	% změna	Abs.změna	% změna	Abs.změna	% změna
	2006/2005	2006/2005	2007/2006	2007/2006	2008/2007	2008/2007
PROV V	-18 843	-7,25%	15 077	6,26%	15 635	6,11%
Tržby za prodej zboží	838	3643,48%	-860	-99,88%	-1	-100,00%
Výkony	5 624	2,65%	14 157	6,49%	13 268	5,72%
Tržby z prodeje dlouhodob. majetku a mat.	-4 858	-55,01%	132	3,32%	2 486	60,56%
Ostatní provozní výnosy	-20 447	-52,97%	1 648	9,08%	-118	-0,60%
PROV N	-9 932	-4,08%	9 868	4,23%	17 795	7,31%
Náklady vynaložené na prodané zboží	810	3521,74%	-832	-99,88%	-1	-100,00%
Výkonová spotřeba	-11 370	-6,84%	14 072	9,08%	15 241	9,02%
Osobní náklady	1 950	5,33%	4 350	11,28%	-309	-0,72%
Daně a poplatky	-223	-14,69%	-75	-5,79%	-169	-13,85%
Odpisy dlouhodob. nehmot. a hmotného maj.	4 354	21,37%	421	1,70%	-2 717	-10,80%
Zůstatková cena prod. dlouhodob. majetku a mat.	-3 881	-38,03%	-732	-11,58%	-793	-14,18%
Změna stavu rez. a OP v prov. obl. a KN př. ob	-2 300	-49,26%	-7 400	-312,37%	5 700	113,30%
Ostatní provozní náklady	728	19,38%	64	1,43%	843	18,53%
PROV HV	-8 911	-54,50%	5 209	70,01%	-2 160	-17,08%
FIN V	-441	-24,54%	-651	-48,01%	-239	-33,90%
Výnosové úroky	-2	-40,00%	12	400,00%	7	46,67%
Ostatní finanční výnosy	-439	-24,50%	-663	-49,00%	-246	-35,65%
FIN N	-847	-15,16%	274	5,78%	1 653	32,97%
Nákladové úroky	-617	-12,81%	387	9,22%	1 565	34,13%
Ostatní finanční náklady	-230	-29,83%	-113	-20,89%	88	20,56%
FIN HV	406	10,71%	-925	-27,33%	-1 892	-43,91%

Zdroj: vlastní

Provozní výnosy ve sledovaném období s výjimkou roku 2006 prokazovaly rostoucí tendenci. V roce 2008 oproti roku 2005 došlo k jejich celkovému nárůstu o 11 869 tis. Kč. Pokles v roce 2006 byl zapříčiněn zejména zápornou změnou ostatních provozních výnosů, -20 446 tis. Kč. Růst provozních výnosů byl ovlivněn zejména obratem položky výkony, v celkové výši o 33 049. Změny tržeb za prodej zboží v roce 2006 rostly o 838 tis. Kč a v dalších letech klesaly, v roce 2008 až na 0. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku v analyzovaných letech poklesly o 2 240 tis. Kč.

Provozní náklady měly obdobný trend. V roce 2006 snížily svou hodnotu a v dalších letech se navyšovaly. Celková změna činila 17 731 tis. Kč. Tento vývoj byl zapříčiněn nejvíce celkovým růstem výkonové spotřeby o 17 943 tis. Kč, jež prokazovala podobný vývoj jako provozní náklady. Osobní náklady až na rok 2008 rostly a dosáhly celkové změny 5 991 tis. Kč. Odpisy měly podobný vývoj, celkově se jejich hodnota zvýšila o 2 058 tis. Kč. Ostatní provozní náklady prokazovaly ve všech letech rostoucí trend, vzrostly celkově o 1 635 tis. Kč. Ostatní položky, daně a poplatky (-467 tis. Kč), zůstatková cena dlouhodobého hmotného majetku a materiálu (-5 406 tis. Kč) a změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti (-4 000 tis. Kč), měly celkové absolutní změny záporné.

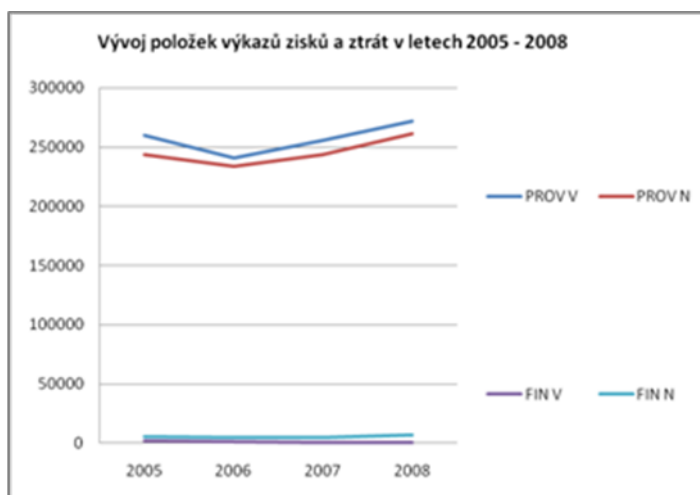
Výsledný provozní hospodářský výsledek prokazoval ve sledovaných letech kolísavý trend. V roce 2006 poklesl o 8 911(54,5%), v roce 2007 vzrostl o 5 209(70,01%) a v roce 2008 jeho hodnota klesla o 2 160(-17,08%). Příčina vývoje této položky je dána linií provozních nákladů a provozních výnosů.

Finanční výnosy byly ve všech letech degresivní a celkově klesly o 1 331 tis. Kč. Obdobný trend prokazovaly ostatní finanční výnosy, které byly příčinou celkového poklesu finančních výnosů. Výnosové úroky kromě r. 2006 rostly, v celkové výši o 17 tis. Kč.

Finanční náklady vyjma roku 2006, kdy poklesly o 847 tis. Kč (-15,16%), vzrostly celkově o 1 080 tis. Kč. Nákladové úroky včetně ostatních finančních nákladů měly obdobnou tendenci.

Přestože ve finančních výnosech i nákladech docházelo pouze k poklesu, finanční výsledek hospodaření nabýval v r. 2006 kladných hodnot. V dalších sledovaných letech finanční výsledek hospodaření postupně klesal, v roce 2007 o 925 (-27,33%) a v roce 2008 o 1 892 (-43,91%). Hlavní příčinu poklesu lze přisoudit rychlejšímu úbytku finančních výnosů než nákladů.

Graf 6: Vývoj položek výkazů zisků a ztrát v letech 2005 - 2008

Zdroj: vlastní

Tabulka 15: Vertikální analýza provozních výnosů

	2005	2006	2007	2008
PROV V	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Tržby za prodej zboží	0,01%	0,36%	0,00%	0,00%
Výkony	81,73%	90,46%	90,66%	90,33%
Tržby z prodeje dlouhodob. majetku a mat.	3,40%	1,65%	1,60%	2,43%
Ostatní provozní výnosy	14,86%	7,53%	7,73%	7,25%

Zdroj: vlastní

Výsledky vertikální analýzy provozních výnosů jsou vyjádřeny v tabulce 15. Výkony byly ve všech sledovaných letech majoritní, v průměru 88,30%. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu tvořily průměrně 2,27% z provozních výnosů. Ostatní provozní výnosy činily v roce 2005 14,86%, v roce 2006 7,53%, v roce 2007 7,73% a v roce 2008 7,25%.

Tabulka 16: Vertikální analýza provozních nákladů

	2005	2006	2007	2008
PROV N	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Náklady vynaložené na prodané zboží	0,01%	0,36%	0,00%	0,00%
Výkonová spotřeba	68,31%	66,34%	69,43%	70,54%
Osobní náklady	15,04%	16,52%	17,63%	16,31%
Daně a poplatky	0,62%	0,55%	0,50%	0,40%
Odpisy dlouhod.nehmot. a hmotného maj.	8,37%	10,59%	10,33%	8,59%
Zůstatková cena prod. dlouhod. majetku a mat.	4,19%	2,71%	2,30%	1,84%
Změna stavu rez. a OP v prov. obl. a KN př. ob	1,92%	1,01%	-2,07%	0,26%
Ostatní provozní náklady	1,54%	1,92%	1,87%	2,06%

Zdroj: vlastní

Provozní náklady tvoří základ pro Tabulku 16. Nejvýznamnější položkou z provozních nákladů byla výkonná spotřeba, která měla ve všech periodách nejvyšší podíl na provozních nákladech, v průměru 68,66%. Podíl osobních nákladů na provozních nákladech v prvních třech letech rostl a v posledním roce poklesl oproti předchozímu roku o 1%. Účast ostatních položek byla ve sledovaných letech celkem vyrovnaná, odpisy měly průměrnou účast 9,47%, zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu 2,76%, změna stavu rezerv a opravných položek 0,8% a ostatní provozní náklady 1,85%.

Tabulka 17: Vertikální analýza finančních výnosů

	2005	2006	2007	2008
FIN V	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Výnosové úroky	0,28%	0,22%	2,13%	4,72%
Ostatní finanční výnosy	99,72%	99,78%	97,87%	95,28%

Zdroj: vlastní

Rozdělení finančních výnosů je patrné v tabulce 17. Finanční výnosy tvořily hlavně ostatní finanční výnosy, jejichž podíly charakterizovaly vyjma roku 2006 klesající trend. Celkem se jednalo o pokles 4,44%. Účast výnosových úroků činila v průměru 1,84%.

Tabulka 18: Vertikální analýza finančních nákladů

	2005	2006	2007	2008
FIN N	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Nákladové úroky	86,20%	88,59%	91,46%	92,26%
Ostatní finanční náklady	13,80%	11,41%	8,54%	7,74%

Zdroj: vlastní

Tabulka 18 rozděluje finanční náklady podle vertikální analýzy. Nejvíce se na nich podílely nákladové úroky, které ve svém podílu prokazovaly rostoucí trend. Jejich účast se v roce 2008 oproti roku 2005 změnila o 6,06%.

6.2 Finanční analýza poměrových ukazatelů

6.2.1 Ukazatelé rentability

Tabulka 19: Ukazatelé rentability v letech 2003 – 2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aktiva	231 398	252 582	285 273	273 774	308 327	418 475
EBIT	8 424	15 348	17 374	8 255	12 924	10 438

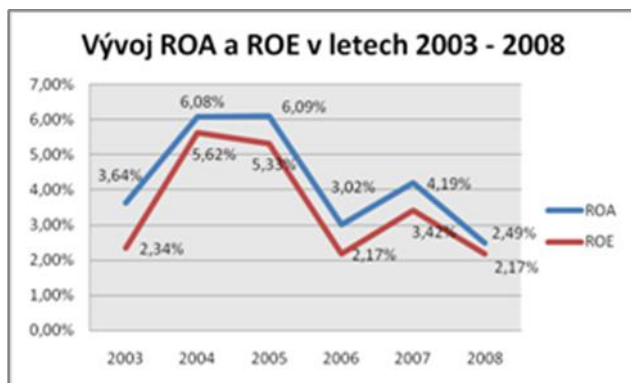
Vlastní kapitál	157 336	171 918	182 071	186 764	193 314	197 118
Zisk po zdanění	3 686	9 664	9 698	4 056	6 610	4 287
ROA	3,64%	6,08%	6,09%	3,02%	4,19%	2,49%
ROE	2,34%	5,62%	5,33%	2,17%	3,42%	2,17%

Zdroj: vlastní

V důsledku vstupu ČR do EU k 1. 4. 2004 bylo očekáváno, že jak **rentabilita aktiv**, tak **rentabilita vlastního kapitálu** budou mít rostoucí tendenci. V případě analyzovaného podniku se toto pravidlo nepotvrdilo. Rentabilita aktiv nejdříve rostla a od roku 2005 začala klesat. Nejnižší hodnoty dosáhla v roce 2008. Rentabilita vlastního kapitálu zobrazovala podobný vývoj. V grafu 1 je znázorněn vývoj ukazatelů ROA a ROE.

Jelikož vlastní kapitál a i aktiva za hodnocená období šesti let nabíraly stále rostoucích hodnot, proměnlivé vývoje rentability vlastního kapitálu a rentability aktiv byly nejvíce ovlivněny vývojem zisku po zdanění, jehož linie prokazovala obdobný trend jako oba ukazatelé. Podle výkazů zisků a ztrát na zisk po zdanění měly největší podíl z výnosů výkony a z nákladů výkonová spotřeba.

Graf 7: Vývoj ROA a ROE v letech 2003 – 2008

Zdroj: vlastní

6.2.2 Ukazatelé aktivity

Tabulka 20: Ukazatelé aktivity v letech 2003 – 2008

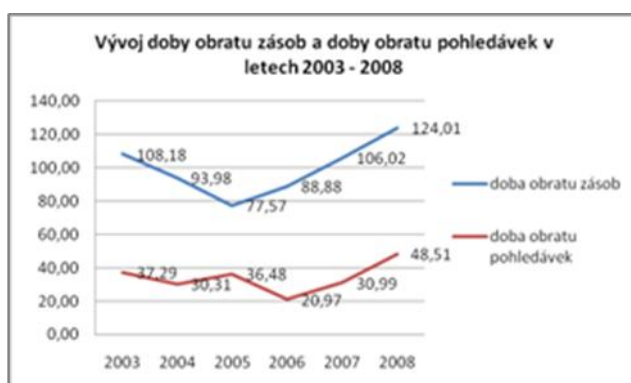
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Celkové náklady	184 393	222 104	249 051	238 272	248 414	267 862
Pohledávky	17 097	16 200	20 154	11 755	17 873	27 282
Tržby	165 049	192 396	198 882	201 767	207 652	202 480
Zásoby	54 649	57 188	52 931	58 024	72 157	91 006
Doba obratu zásob	108,18	93,98	77,57	88,88	106,02	124,01
Doba obratu pohledávek	37,29	30,31	36,48	20,97	30,99	48,51

Zdroj: vlastní

Doba obratu zásob dosahovala poměrně vysokých hodnot (v průměru 100 dní), což je charakteristické pro zemědělský podnik. Ukazatel v prvních letech klesal a od roku 2006 opět začal růst. Příčina toho vývoje je dána v celkových nákladech (ve jmenovateli), jejichž výše až na rok 2006 rostla, což se jeví jako důvod poklesu doby obratu zásob. Zásoby zase nabíraly rostoucí trend, který v posledních letech byl více výrazný.

Doba obratu pohledávek prokazovala střídavý trend a dosahovala průměrně za sledované období 34 dní. Hlavní podíl na tomto jevu měly především pohledávky, jejichž vývoj kopíroval křivku doby obratu pohledávek. V grafu 8 je zachycen vývoj doby obratu zásob a doby obratu pohledávek v letech 2003 – 2008.

Graf 8: Vývoj doby obratu zásob a doby obratu pohledávek v letech 2003 - 2008

Zdroj: vlastní

6.2.3 Ukazatelé zadluženosti

Tabulka 21: Ukazatelé zadluženosti v letech 2003 – 2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Celková aktiva	231 398	252 582	285 273	273 774	308 327	418 475
Cizí kapitál	74 061	80 663	103 202	87 010	115 013	221 357
EBIT	8 424	15 348	17 374	8 255	12 924	10 438
Úroky	4 738	4 295	4 816	4 199	4 586	6 151
Vlastní kapitál	157 336	171 918	182 071	186 764	193 314	197 118
Zisk po zdanění	3 686	9 664	9 698	4 056	6 610	4 287
Celková zadluženost	32,01%	31,94%	36,18%	31,78%	37,30%	52,90%
Míra finanční samostatnosti	67,99%	68,06%	63,82%	68,22%	62,70%	47,10%
Úrokové krytí	1,78	3,57	3,61	1,97	2,82	1,70

Zdroj: vlastní

Míra finanční samostatnosti byla v letech 2003 – 2007 celkem vyrovnaná a dosahovala většinového podílu (průměrně 66,16%), avšak v roce 2008 její hodnota klesla a **celková zadluženost** ji převyšovala s 52,90%. Pro zemědělský podnik je charakteristické, že míra finanční samostatnosti převládá. Rozdíl v roce 2008 byl způsoben růstem cizího kapitálu, který tak překonal vlastní kapitál. Největší zásluhu na tom mělo navýšení dlouhodobého úvěru. V grafu 9 je zobrazen vývoj obou ukazatelů.

Graf 9: Vývoj celkové zadluženosti a míry finanční samostatnosti v letech 2003 - 2008

Zdroj: vlastní

Předpokládá se, že čím více podnik dosahuje zisku, tím by se míra cizího kapitálu měla zvyšovat. Závislost čistého zisku na celkovou zadluženost nebyla na základě statistických kalkulací prokázána. Celková zadluženost v letech 2003-2006 projevovала střídavý trend, v posledních letech její hodnota rostla. Zisk po zdanění se v prvních třech letech zvýšil a pak jeho výše kolísala.

Úrokové krytí dosáhlo ve sledovaných letech tyto hodnoty: 1,78 v roce 2003, 3,57 v roce 2004, 3,61 v roce 2005, 1,97 v roce 2006, 2,82 v roce 2007 a 1,70 v roce 2008. Vývoj úrokového krytí je zaznamenán v grafu 10.

Graf 10: Vývoj úrokového krytí v letech 2003 - 2008

Zdroj: vlastní

6.2.4 Ukazatelé likvidity

Tabulka 22: Ukazatelé likvidity v letech 2003 – 2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Krátkodobé závazky	40 181	29 584	30 452	23 181	48 423	61 357
Krátkodobý finanční majetek	1 686	3 141	4 261	1 625	4 296	2435
Oběžná aktiva	73 432	76 529	77 345	71 404	94 325	120 723
Peněžní prostředky	172	2 257	1 448	372	570	1 286
Pohledávky	17 097	16 200	20 154	11 755	17 873	27 282
Běžná likvidita	1,83	2,59	2,54	3,08	1,95	1,97
Pohotovostná likvidita	0,47	0,65	0,80	0,58	0,46	0,48
Okamžitá likvidita	0,05	0,18	0,19	0,09	0,10	0,06

Zdroj: vlastní

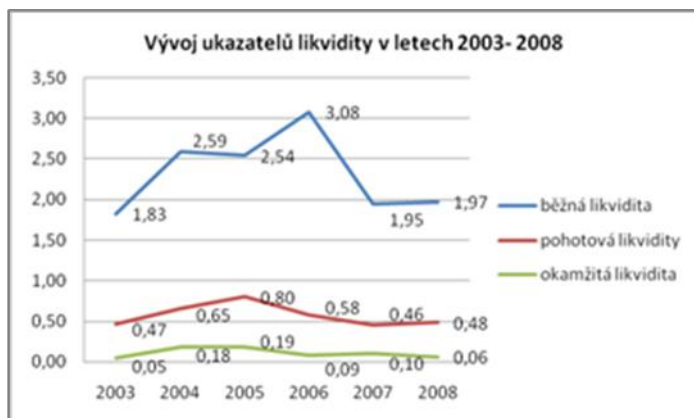
Efektivní činnost podniku má smysl pouze tehdy, pokud jsou krátkodobé závazky hrazeny z položek aktiv, vytvořených pro tento účel. Pak není podnik nucen prodávat své složky dlouhodobého majetku k úhradě svých krátkodobých závazků. Na druhé straně se považuje za nevýhodné, aby podnik dosahoval větší **běžné likvidity** (doporučená hodnota 2 a maximálně 2,5), jako to bylo v letech 2004 a 2006. Příčina může být vysvětlena tím, že v těchto letech nápadně poklesly dodavatelské závazky a v roce 2006 i odběratelské pohledávky.

Optimální hodnota pro **pohotovou likviditu** je stanovena na 1, maximální na 1,2. Ukazatel nejdříve rostl, v roce 2004 díky výraznému navýšení pokladních prostředků, v roce 2005 ho ovlivnil růst odběratelských a daňových pohledávek. V dalších letech v důsledku pohybu pohledávek, pokladních prostředků a krátkodobého závazku jeho hodnota klesala.

Okamžitá likvidita byla velmi nízká, v průměru 0,11. Projevil se tak vliv vysokých hodnot odběratelských pohledávek oproti menšímu objemu peněžních prostředků a krátkodobého finančního majetku a v druhé řadě forma podnikání (zemědělství jakožto prvovýroba dosahuje vyšších hodnot v zásobách).

Graf 11 sleduje vývoj běžné, pohotové a okamžité likvidity ve sledovaných letech 2003 – 2008.

Graf 11: Vývoj ukazatelů likvidity v letech 2003 - 2008

Zdroj: vlastní

6.3 Vyhodnocení vlivu dotací na zemědělský podnik

Celkový objem dotací, co plynul do České republiky, postupně rostl, v roce 2005 činil 32,3 mld. Kč, v roce 2006 33,7 mld. Kč, v roce 2007 34,5 mld. Kč a v roce 2008 36,7 mld. Kč. Tomu ovšem nenasvědčuje vývoj čerpaných dotací hodnoceného zemědělského subjektu. V r. 2005 obdržel dotace ve výši 13 934 tis. Kč, ty pak začaly růst, v r. 2006 na 16 466 tis. Kč, v roce 2007 na 16 790 tis. Kč, a v roce 2008 klesly na 15 164 tis. Kč. Hlavní příčinu na tomto snížení měla změna struktury poskytnutých dotací, např. v tomto roce nebyla poskytnuta dotace na paratuberkulózu a snížily se platby na přežvýkavce a zemědělskou půdu.

Jelikož samotný objem dotací neurčuje přesný dopad na hospodaření zemědělského podniku, pro účely této bakalářské práce byly vytvořeny ukazatelé, pomocí kterých se stanovil vliv čerpaných dotací na hospodaření. Jedná se o ukazatele dotace na hektar, dotace na zaměstnance a poměrové ukazatele zadluženost, rentabilita celkového kapitálu a běžná likvidita. Ukazatelé dotace na hektar a dotace na zaměstnance jsou znázorněny v následující tabulce.

Tabulka 23: Dotace na hektar a dotace na zaměstnance

	2005	2006	2007	2008
Počet hektarů (ha)	2554	2535	2519	2525
Počet zaměstnanců (ks)	129	133	137	137
Počet dotací na hektar (Kč)	5455,70	6495,60	6665,35	6005,52
Počet dotací na zaměstnance (Kč)	108014,33	123807,05	122554,95	110685,70

Zdroj: vlastní

Počet dotací na hektar se v jednotlivých letech zvyšoval, pouze v roce 2008 poklesl v důsledku změny struktury poskytnutých dotací, avšak v celkové výši se čerpané dotace zvýšily v r. 2008 oproti r. 2005 o 550 Kč. Podobný vývoj prokazovaly i dotace na zaměstnance. Ukazatel dotace na zaměstnance zobrazuje výši čerpaných

dotací vztažených na jednoho zaměstnance. Ukazatel za hodnocené období v r. 2008 vzrostl oproti r. 2005 o 2,5%.

Následující hodnocení bylo provedeno pomocí vybraných poměrových ukazatelů (zadluženosti, rentability aktiv a běžné likvidity), výsledky jsou zobrazeny v tabulce 24.

Tabulka 24: Vývoj zadluženosti, ROA a běžné likvidity

	2005	2006	2007	2008
Celková zadluženost	36,18%	31,78%	37,30%	52,90%
Celková zadluženost bez čerpaných dotací	31,29%	25,77%	31,86%	49,27%
ROA	6,09%	3,02%	4,19%	2,49%
ROA bez čerpaných dotací	1,21%	-3,00%	-1,25%	-1,13%
Běžná likvidita	2,54	3,08	1,95	1,97
Běžná likvidita bez čerpaných dotací	1,43	1,39	1,19	1,38

Zdroj: vlastní

Celková zadluženost

Ukazatel zadluženosti je kvantifikován jako poměr cizího a celkového kapitálu. V našem případě činí průměrná zadluženost bez zohlednění výše čerpaných dotací za analyzovaná léta 34,55%. Pro další postup budeme předpokládat, že čerpané dotační tituly jsou externím zdrojem. Jednalo by se tedy o situaci, jak by se podnik zachoval, pokud by nemohl čerpat dotační tituly a prostředky na financování své činnosti a byl by nucen je získávat prostřednictvím například dluhového financování formou dlouhodobého úvěru. Proto při kvantifikaci ukazatele zadluženost včetně dotací, byl cizí kapitál navýšen právě o tyto přijaté dotace, které zastupovaly externí zdroje. V případě, že by podnik nemohl čerpat dotace, jeho zadluženost by vzrostla, v průměru za hodnocené období by činila 39,54%. V konečném důsledku lze potvrdit, že výše čerpaných dotací kladně ovlivnila zadluženost podniku, tj. zadluženost se v průměru snížila o 4,99%.

Rentabilita aktiv

Mnohem výraznější účinek dotací se projevoval v ukazateli rentability aktiv. V případě, že by XY, a.s. hospodařila bez čerpaných dotací, rentabilita by se projevila jako záporná hodnota. Kdežto hospodaření pomocí objemu čerpaných dotací způsobilo, že rentabilita aktiv byla kladná, v průměru 3,95%. Potvrdila se tak hypotéza, že dotace měly významný vliv na hospodaření analyzovaného podniku.

Běžná likvidita

Stejný vliv dotací lze dokázat i u ukazatele běžná likvidita. Ukazatel běžné likvidity by se za předpokladu, že by podnik místo dotací využíval krátkodobý bankovní úvěr, snížil v průměru o 1,04. V případě neproplacení čerpaných dotací by se podnik dostal do platebních potíží.

Další pojetí vlivu dotací na hospodaření je zobrazeno pomocí zisku před zdaněním. V tabulce 25 bylo vyhodnoceno, jakým způsobem by se změnil zisk před zdaněním, kdyby dotace nebyly poskytnuty. Jde pouze o zkrácenou situaci, z které je zřejmé, že daný podnik by byl každoročně ve ztrátě.

Tabulka 25: Vývoj hospodářského výsledku, tis. Kč

	2005	2006	2007	2008
Dotace	13 934	16 466	16 790	15 163
VH před zdaněním	12558	4056	8338	4287
VH před zdaněním bez dotací	-1376	-12410	-8452	-10876

Zdroj: vlastní

Ačkoliv poskytnuté dotace byly v jednotlivých letech rostoucí, výsledek hospodaření před zdaněním bez dotací projevoval ve své výši výkyvy. Z vývoje VH před zdaněním bez dotací vyplývá, že pokud by podnik nezískal dotace, byl by nucen si sehnat jinou formu financování, což se při daných ztrátách jeví jako velmi obtížné, a mohlo by tak vést k zániku jednotky.

7 Závěr

Cílem této bakalářské práce je pomocí finanční analýzy popsat vliv dotační politiky na hospodaření vybraného zemědělského podniku XY, a.s. Teoretická i praktická část je zpracována pomocí počítačové techniky, kde se využívá především programů Microsoft Word a Microsoft Excel. Informace vycházejí ze základních podnikových výkazů – z rozvah a výkazů zisků a ztrát, z odborné literatury a internetu.

Pro znázornění vývoje jednotlivých položek podnikových výkazů z let 2005 – 2008 se provádí vertikální a horizontální analýza aktiv, pasiv a výnosů. U rozvahových položek docházelo s výjimkou roku 2006 k postupnému růstu. U aktiv tak bylo způsobeno vývojem dlouhodobého hmotného majetku a u pasiv vývojem cizích zdrojů, zejména krátkodobých závazků a bankovních úvěrů a výpomocí. Hospodářský výsledek byl ovlivněn zejména změnami provozních výnosů a provozních nákladů, výkony a výkonnou spotřebou.

Další zhodnocení podniku je vyjádřeno ve finanční analýze poměrových ukazatelů z let 2003 – 2008. Záměrem bylo dokázat, zda se ukazatelé po roce 2004, po vstupu do Evropské unie, vlivem dotací změní. V tomto případě se tak nepotvrdilo. Ukazatelé rentability nejprve rostly a od roku 2006 se začaly kolísavě snižovat. Doba obratu zásob podobně jako doba obratu pohledávek zpočátku klesala a od roku 2006 nastal její růst. Míra finanční samostatnosti byla v letech 2003 – 2007 dominantní, což je pro zemědělský podnik charakteristické, avšak v posledním roce z důvodu navýšení bankovních úvěrů jí celková zadluženost převýšila s 52,9%. Ani ukazatelé likvidity nevykazovaly žádný vliv na dotační politiku. Běžná likvidita v letech 2004 a 2006 přesáhla doporučené hodnoty, což bylo způsobeno poklesem dodavatelských závazků a v roce 2006 i odběratelské pohledávek. Okamžitá likvidita byla zase velmi nízká, v průměru 0,11. Projevil se tak vliv vysokých hodnot odběratelských pohledávek a v druhé řadě také vyšší hodnota zásob, což je dáno formou podnikání.

Předpokládalo se, že vývoj podnikových dotací by se měl v důsledku každoročně zvyšujícímu objemu celostátně poskytnutých dotací zvyšovat. Obdržená podpora v r. 2008 avšak klesla. Bylo to způsobeno změnou struktury poskytnutých dotací, zejména poklesem platby na přežvýkavce o 1 221 801 oproti r. 2007.

Pro bližší analýzu účinku dotací byly vypočteny dotace na zaměstnance a dotace na hektar. Počet dotací na hektar se v jednotlivých letech zvyšoval a v roce 2008 poklesl, v celkové výši se zvýšil o 550 Kč. Podobný vývoj prokazovaly i dotace na zaměstnance, ty vzrostly oproti prvnímu roku o 2,5%.

Další vyhodnocení je provedeno pomocí vybraných poměrových ukazatelů (zadluženosti, rentability aktiv a běžné likvidity). Vychází z předpokladu, že čerpané dotační tituly jsou externím zdrojem a posuzuje, jak by se jednotlivé ukazatele měnily, pokud by podnik dotace neobdržel a byl by nucen získávat jiné zdroje. V případě, že by podnik nemohl čerpat dotace, jeho zadluženost by vzrostla průměrně na 39,54% a u rentability by se projevila jako záporná hodnota. Ukazatel běžné likvidity by se za předpokladu, že by podnik místo dotací využíval krátkodobý bankovní úvěr, snížil v průměru o 1,04, což by vedlo k platebním potížím.

Vliv dotací na hospodaření byl také určen pomocí zisku před zdaněním. Z vývoje výsledku hospodaření před zdaněním bez dotací vyplývá, že pokud by podnik nezískal dotace, byl by každoročně ve ztrátě.

Závěrem této práce je, že bez dotační podpory by si XY, a. s. musel sehnat jinou formu peněžních prostředků, např. pomocí dluhového financování či pomocí vlastních zdrojů. Získání cizích zdrojů by bylo při podnikové ztrátě, do které by se podnik v našem případě dostal, velmi složité. Je zřejmé, že při současných cenách by tento zemědělský podnik nepřežil.

8 Summary

The aim of this bachelor thesis is to define the grant influence on the economy of the selected agricultural enterprise in 2005 – 2008. Work is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical section deals with the explanation of the subsidy policy basic concepts. In the practical part the range and the structure of company subsidies provided by both European Union and State Budget are indicated. The grant influence on this entity is determined by the execution and results expression of the horizontal and vertical financial analysis and financial ratio analysis. Pursuant to all analysed factors it is evaluated that company would not outlast without obtained subsidies.

Resumé

Cílem této bakalářské práce je určení vlivu dotací na hospodaření vybraného zemědělského podniku v letech 2005 - 2008. Práce je rozdělena do dvou celků, teoretického a praktického. Teoretická kapitola se zabývá objasněním základních pojmů spojených s dotační politikou. V praktické části se uvádí výše a struktura dotací a to jak dotací poskytovaných z Evropské Unie, tak i ze státního rozpočtu. Vliv dotací se tento subjekt určuje provedením a následným vyjádřením výsledků horizontální a vertikální analýzy a finanční poměrové analýzy. Na základě všech analyzovaných faktorů je vyhodnoceno, že podnik by bez obdržených dotací nepřežil.

Klíčová slova – Key words

Dotace – subsidies; dotační politika – subsidy policy; zemědělství – agriculture; Společná zemědělská politika – Common Agricultural Policy, finanční analýza – financial analysis.

9 Seznam použité literatury

1. BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. BECK, 2009.
2. JIROVSKÝ, M. *Nevýhody českých zemědělců vůči zemědělcům zemí EU-15 nadále trvají*. AGRObase, 2009.
3. KOUŘILOVÁ, J., PŠENČÍK, J., KOPTA, D. *Dotace v zemědělství z hlediska komplexního pohledu a s přihlédnutím k ekologickému zemědělství*. Brno: AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM, s.r.o., 2009.
4. MAREK, D., KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principál, 2007.
5. ŠTOHL, P. *Daňová evidence příjmů a výdajů*. Znojmo: Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2005.
6. VILAMOVÁ, Š. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2004.
7. WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J., DAMBORSKÝ, M., BLAŽEK, J. *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde Praha, a. s., 2008.
8. www.cz.wikipedia.org
9. www.dotaceonline.cz
10. www.mze.cz
11. www.ods.cz
12. www.pgrlf.cz
13. www.justice.cz
14. www.businessinfo.cz
15. Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, § 57

10 Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Poskytnuté dotace 2005 – 2008, v Kč	str. 21
Tabulka 2: Horizontální analýza aktiv v letech 2005 – 2008, v tis. Kč a %	str. 24
Tabulka 3: Vertikální analýza aktiv v letech 2005 – 2008, v %	str. 26
Tabulka 4: Vertikální analýza dlouhodobého hmotného majetku v letech 2005 – 2008, v %	str. 28
Tabulka 5: Vertikální analýza dlouhodobého finančního majetku v letech 2005 – 2008, v %	str. 28
Tabulka 6: Vertikální analýza zásob v letech 2005 – 2008, v %	str. 29
Tabulka 7: Vertikální analýza krátkodobých pohledávek v letech 2005 – 2008, v %	str. 29
Tabulka 8: Vertikální analýza krátkodobého finančního majetku v letech 2005 – 2008, v %	str. 30

Tabulka 9: Horizontální analýza pasiv v letech 2005 – 2008, v tis. Kč a %	str. 31
Tabulka 10: Vertikální analýza pasiv v letech 2005 – 2008, v %	str. 33
Tabulka 11: Vertikální analýza rezervních fondů, nedělitelného fondu a ostatních fondů ze zisku v letech 2005 – 2008, v %	str. 34
Tabulka 12: Vertikální analýza krátkodobých závazků v letech 2005 – 2008, v %	str. 34
Tabulka 13: Vertikální analýza bankovních úvěrů a výpomocí v letech 2005 – 2008, v %	str. 35
Tabulka 14: Horizontální analýza výkazů zisků a ztrát v letech 2005 – 2008, v tis. Kč a %	str. 36
Tabulka 15: Vertikální analýza provozních výnosů	str. 38
Tabulka 16: Vertikální analýza provozních nákladů	str. 39
Tabulka 17: Vertikální analýza finančních výnosů	str. 40
Tabulka 18: Vertikální analýza finančních nákladů	str. 40
Tabulka 19: Ukazatelé rentability v letech 2003 – 2008	str. 40
Tabulka 20: Ukazatelé aktivity v letech 2003 – 2008	str. 42
Tabulka 21: Ukazatelé zadluženosti v letech 2003 – 2008	str. 43
Tabulka 22: Ukazatelé likvidity v letech 2003 – 2008	str. 44
Tabulka 23: Vývoj dotací na hektar a dotací na zaměstnance	str. 46
Tabulka 24: Vývoj zadluženosti, ROA a běžné likvidity	str. 47
Tabulka 25: Vývoj hospodářského výsledku, v tis. Kč	str. 48
 Graf 1: Poskytnuté dotace celkem v letech 2005 – 2008	str. 23
Graf 2: Vývoj aktiv v letech 2005 – 2008	str. 26
Graf 3: Vývoj výsledků vertikální analýzy aktiv v letech 2005 – 2008	str. 27
Graf 4: Vývoj pasiv v letech 2005 – 2008	str. 32
Graf 5: Vývoj výsledků vertikální analýzy pasiv v letech 2005 – 2008	str. 34
Graf 6: Vývoj položek výkazů zisků a ztrát v letech 2005 - 2008	str. 38
Graf 7: Vývoj ROA a ROE v letech 2003 – 2008	str. 41
Graf 8: Vývoj doby obratu zásob a doby obratu pohledávek v letech 2003 – 2008	str. 42
Graf 9: Vývoj celkové zadluženosti a míry finanční samostatnosti v letech 2003 – 2008	str. 43
Graf 10: Vývoj úrokového krytí v letech 2003 – 2008	str. 44
Graf 11: Vývoj ukazatelů likvidity v letech 2003 – 2008	str. 45

11 Přílohy

Příloha 1	Rozvaha 2003	Příloha 7	Výkaz zisků a ztrát 2003
Příloha 2	Rozvaha 2004	Příloha 8	Výkaz zisků a ztrát 2004
Příloha 3	Rozvaha 2005	Příloha 9	Výkaz zisků a ztrát 2005
Příloha 4	Rozvaha 2006	Příloha 10	Výkaz zisků a ztrát 2006
Příloha 5	Rozvaha 2007	Příloha 11	Výkaz zisků a ztrát 2007
Příloha 6	Rozvaha 2008	Příloha 12	Výkaz zisků a ztrát 2008

